

MEDYCYN DYDAKTYKA WYCHOWANIE

ISSN 0137-6543

ROK XLII

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

NR 9/2010

Zespół redakcyjny:

Prof. dr hab. Stefan Kruś – redaktor honorowy
Dr hab. Izabela Strużycka – redaktor naczelny
Dr Dariusz Kawecki – z-ca redaktora naczelnego
Mgr Karolina Gwarek – sekretarz redakcji

Rada Programowa i Naukowa:

Prof. dr hab. **Marek Krawczyk** – Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, prof. dr hab. **Sławomir Majewski** – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, dr hab. **Sławomir Nazarewski** – Prorektor ds. Klinicznych, Inwestycji i Współpracy z Regionem, prof. dr hab. **Anna Kamińska** – Prorektor ds. Kadr, prof. dr hab. **Marek Kulus** – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych, prof. dr hab. **Mirosław Wielgoś** – Dziekan I Wydziału Lekarskiego, prof. dr hab. **Renata Górka** – Prodziekan ds. Oddziału Stomatologicznego, prof. dr hab. **Jerzy A. Polański** – Dziekan II Wydziału Lekarskiego, dr hab. **Kazimierz Szopiński** – Prodziekan ds. Oddziału Nauczania w Języku Angielskim, prof. dr hab. **Marek Naruszewicz** – Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, prof. nadzw. dr hab. **Zdzisław Wójcik** – Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu, prof. dr hab. **Zbigniew Gaciong** – Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Wydawca:

Warszawski Uniwersytet Medyczny,
Senacka Komisja ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw

Adres redakcji:

ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa
tel. (22) 57 20 615
e-mail: mdw@wum.edu.pl
http://mdw.wum.edu.pl

Zdjęcia:

Dział Fotomedyczny WUM
Prawa autorskie zastrzeżone. Żadna część publikacji nie może być powielana bez zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów.

Skład:

Oficyna Wydawnicza WUM
tel. (22) 57 20 327, fax (22) 57 20 380

Druk:

Drukarnia REMI-B, ul. Strażacka 35, 43-382 Bielsko-Biała
tel. (33) 499 00 30, fax: (33) 815 90 44
Nakład: 500 egzemplarzy

CZASOPISMO JEST PUNKTOWANE W SYSTEMIE INDEX COPERNICUS

Spis treści

Z ŻYCIA WARSZAWSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

Redakcja „MDW”

- Inwestycja przyszłości – wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę Centrum Badań Przedklinicznych WUM..... 2
Karolina Gwarek
Złoty Jubileusz Szpitala Bielańskiego..... 8
Marcin Szumowski, Paweł Nowicki
Konferencja „Managing Innovation” 2010 10
Redakcja „MDW”
Festiwal Nauki po raz 14. z udziałem WUM!.... 15
Elwira Zielińska
Z Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 17

HISTORIA

- Mirosława Adamus, Krzysztof Owczarek, Dorota Włodarczyk*
45 lat Zakładu Psychologii Medycznej – od klasycznej neuropsychologii do zagadnień jakości życia 19

PRO MEMORIA

- Marta Wojtach*
Profesor Janusz Piekarczyk – pamiętamy..... 27
Bolesław Kuzaka
Wspomnienie o Dr. Witoldzie Ambrożu 27

RECENZJE WYDAWNICZE

- „Krew królów” Jürgena Thorwalda..... 30
„Twarzą w twarz” Marii Siemionow..... 30

KOMUNIKATY

- Spotkanie z Ambasadorem Algierii 31
Prestżowe europejskie wyróżnienie dla prof. Huberta Wanyury 31
Promocja licencjatów na I WL 31
Międzynarodowy Kongres Transfuzjologii Klinicznej..... 32
Etyka w zawodzie lekarza – e-debata 32

INWESTYCJA PRZYSZŁOŚCI

Pod koniec 2012 roku do użytku zostanie oddane Centrum Badań Przedklinicznych WUM. Dzięki tej inwestycji nasi naukowcy uzyskają warunki pracy na miarę XXI wieku, otrzymają laboratoria i pracownie o najwyższym standardzie wyposażenia. Kamień węgielny pod budowę CBP wmurowali 23 września Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka i Rektor naszej Uczelni prof. Marek Krawczyk.

*Projekt Centrum Badań Przedklinicznych WUM.
Ten nowoczesny budynek powstaje w Kampusie Banacha*

L.S. PLAN Lambert-Staniszewski Architekti

CENTRUM BADAŃ PRZEDKLINICZNYCH (CBP) powstaje w Kampusie Banacha, od strony ulicy Żwirki i Wigury. Będzie to nowoczesne laboratorium środowiskowe, w którym – na powierzchni ponad 7 tysięcy m² – zlokalizowane zostaną laboratoria specjalistyczne WUM. Około 260 naukowców z naszej Uczelni prowadzić będzie tutaj badania nad najczęściej występującymi chorobami cywilizacyjnymi, a zwłaszcza chorobami układu krążenia, nowotworami i chorobami neurodegeneracyjnymi.

CBP jest kluczową inwestycją projektu **Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii**, realizowanego przez naszą Uczelnię we współpracy z Uniwersytem Warszawskim, Politechniką Warszawską i siedmioma instytutami Polskiej Akademii Nauk. Projekt CePT jest największym przedsięwzięciem biomedycznym i biotechnologicznym w Europie Środkowo-Wschodniej. Jego wartość wynosi około 100 mln euro.

Budowa gmachu Centrum Badań Przedklinicznych ruszyła 10 czerwca tego roku. Budynek

wraz z wyposażeniem i aparaturą naukowo-badawczą będzie oddany do użytku w grudniu roku 2012. Koszt inwestycji – 87,7 miliona złotych – zostanie sfinansowany dzięki środkom z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

W czwartek 23 września wmurowania kamienia węgielnego pod Centrum Badań Przedklinicznych dokonali Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka i Rektor naszej Uczelni prof. Marek Krawczyk.

Zaproszenie do udziału w uroczystości przyjęli również: Minister Kancelarii Prezydenta RP Dariusz Młotkiewicz, Dyrektor Generalny Ministerstwa Zdrowia Wojciech Kutyła, Dyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego MZ Roman Danielewicz oraz Poseł na Sejm Beata Małecko-Libera. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych – Wojewoda Mazowiecki Jacek Kozłowski i Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego Waldemar Roszkiewicz, oraz instytucji naukowo-badawczych

– z Przewodniczącym Wydziału VI Polskiej Akademii Nauk prof. Wojciechem Kostowskim, Prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego prof. Marcinem Pałysem i Prorektorem Politechniki Warszawskiej prof. Franciszkiem Krokiem.

Licznie przybyli również członkowie konsorcjum CePT i przedstawiciele społeczności akademickiej naszej Uczelni – byli rektorzy, obecne władze rektorskie, dziekańskie i administracyjne, dyrektorzy warszawskich szpitali, pracownicy naukowcy i studenci.

Zwracając się do gości zgromadzonych na placu budowy CBP, Rektor prof. Marek Krawczyk powiedział:

– Spotykamy się dzisiaj w miejscu szczególnym. Właśnie tutaj za dwa lata będzie stał gmach Centrum Badań Przedklinicznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. To Centrum – wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę naukowo-badawczą – będzie miało charakter laboratorium środowiskowego. Zatem każdy naukowiec – bez względu

Rektor prof. Marek Krawczyk odczytał treść przesłania, które zostało wmurowane w fundamenty Centrum Badań Przedklinicznych

na to, w jakim ośrodku pracuje na co dzień – będzie mógł korzystać z urządzeń tego nowoczesnego gmachu.

– Współpraca badaczy z różnych uczelni, reprezentujących różne dziedziny nauki, jest bogactwem, siłą i wielkim atutem projektu – kontynuował Rektor.

PRZESŁANIE

Władz Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i Gości
zapisane 23 września 2010 roku,
tj. w dniu wmurowania
kamienia węgielnego
pod budowę Centrum Badań Przedklinicznych

My, wszyscy tu dzisiaj zgromadzeni,
umieszczając to przesłanie w murach

Centrum Badań Przedklinicznych,

potwierdzamy swoją obecnością fakt rozpoczęcia
inwestycji dającej elicie polskich naukowców,
skupionej w naszej Almae Matris
i innych instytucjach naukowych Stolicy,
szansę rozwijania nauk medycznych

z zastosowaniem najnowocześniejszych rozwiązań
biomedycznych i biotechnologicznych początków XXI wieku.

Centrum to jest kluczową inwestycją

Projektu Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii –
największego przedsięwzięcia biomedycznego i biotechnologicznego
w Europie Środkowo-Wschodniej – realizowaną dzięki uczestnictwu
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Badania naukowe nad najważniejszymi chorobami cywilizacyjnymi
początków XXI stulecia to klucz do przetrwania ludzkości.

Niech w tych murach powstają przełomowe odkrycia,
idee będą przekuwane w praktykę,
a naukowcom w nich pracującym przez kolejne dziesięciolecia niech
przyswieca myśl wybitnego polskiego prozaika Stefana Żeromskiego:

„Nauką jest jak niezmiernie morze.

Im więcej jej pijesz, tym bardziej jesteś spragniony”.

– Dzięki pasji i zaangażowaniu w przygotowanie wniosku do Komisji Europejskiej oraz wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzyskaliśmy fundusze na taką „inwestycję przyszłości” jak CBP. Jestem przekonany, że Centrum będzie miejscem prowadzenia nie tylko krajowych, ale i międzynarodowych projektów badawczych. Jak bowiem często podkreślam, „Nauka jest jedna”. Właśnie to współdziałanie badaczy z różnych instytucji, w połączeniu z laboratoriami środowiskowymi

najwyższej klasy, daje nauce – a dla nas szczególnie bliskiej medycynie polskiej – szansę na dokonywanie przełomowych odkryć, służących społeczeństwu. Jestem pewien, że w Centrum Badań Przedklinicznych takie projekty będą z sukcesem prowadzone, dla dobra nas wszystkich i przyszłych pokoleń – dodał na zakończenie prof. Marek Krawczyk.

Następnie Rektor odczytał treść przesłania, które zostało podpisane przez władze Uczelni i zaproszonych gości: przedstawicieli władz

państwowych, samorządowych, członków instytucji partnerskich CePT, a także wykonawcę budowy Centrum Badań Przedklinicznych, prezesa firmy POLBUD Roberta A. Micała. W dokumencie tym podkreślono, że utworzenie CBP daje polskim naukowcom możliwość rozwijania medycyny z wykorzystaniem najnowocześniejszych zdobyczy nauki i techniki XXI wieku. Wyrażono również nadzieję, że w ośrodku tym idee, wizje i marzenia badaczy zostaną przekute na praktyczne rozwiązania, które będą służyć całemu społeczeństwu.

Poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę Centrum

PRZESŁANIE PODPISUJĄ:
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka, Dyrektor Generalny Ministerstwa Zdrowia Wojciech Kutyla, Arcybiskup Kazimierz Nycz, Wojewoda Mazowiecki Jacek Kozłowski, Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego Waldemar Roszkiewicz, Proroktor WUM, Kierownik Projektu CePT prof. Sławomir Majewski

dokonał Metropolita warszawski arcybiskup Kazimierz Nycz. Następnie Minister prof. Barbara Kudrycka i Rektor prof. Marek Krawczyk wmurowali tubę z aktem erekcyjnym w fundamenty gmachu CBP.

– Budowa Centrum daje polskiemu społeczeństwu nadzieję na badania najwyższej jakości, które pomogą ludzkiemu życiu i zdrowiu – podkreśliła Minister Barbara Kudrycka. – Jestem wdzięczna twórcom tego przedsięwzięcia za podjęcie się jego realizacji. Wierzę, że Centrum będzie jednym z wiodących ośrodków naukowych w Polsce.

Wojewoda Mazowiecki Jacek Kozłowski powiedział: – Ta inwestycja jest najbardziej prorozwojową inicjatywą w naszym regionie. Marzy mi się, że dzięki badaniom realizowanym w tym ośrodku Warszawa będzie stolicą naukową nie tylko Polski, ale i Europy.

Uczestnicy uroczystości wmurowania kamienia węgielnego, licznie zgromadzeni na placu budowy CBP

Kamień węgielny pod budowę CBP poświęcił Arcybiskup Kazimierz Nycz. Wmurowania aktu erekcyjnego dokonali Minister Barbara Kudrycka i Rektor prof. Marek Krawczyk. Gratulacje i życzenia sukcesów w realizacji projektu przekazali, oprócz Pani Minister, Wojewoda Mazowiecki Jacek Kozłowski, Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego Waldemar Roszkiewicz i Prorektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. Marcin Pałyś

Prezes firmy POLBUD Robert A. Micał przekazał Rektorowi i Ministerowi Nauki pamiątkowe kielnie, z wygrawerowaną datą uroczystości wmurowania kamienia węgielnego

W imieniu Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika głos zabrał Waldemar Roszkiewicz, który przekazał gratulacje i życzenia sukcesów w podjętym przedsięwzięciu naukowo-badawczym. List od Rektora Uniwersytetu Warszawskiego prof. Katarzyny Chałasińskiej-Macukow odczytał prof. Marcin Pałys, a w imieniu Rektora Politechniki Warszawskiej prof. Włodzimierza Kurnika głos zabrał prof. Franciszek Krok. Na zakończenie prezes firmy POLBUD przekazał Ministerowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Rektorowi naszej Uczelni kielnie

z wygrawerowanym napisem upamiętniającym uroczystość wmurowania kamienia węgielnego.

Po uroczystości odbyła się konferencja prasowa, poświęcona projektowi Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii. Na pytania dziennikarzy odpowiadali: Minister prof. Barbara Kudrycka, Rektor prof. Marek Krawczyk, Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. Sławomir Majewski (Kierownik Projektu CePT), prof. John Wood, dr Marcin Szumowski i prezes POLBUD-u Robert A. Micał. Wśród poruszonych tematów

znalazły się m.in. kwestie związane z programem badawczym CePT, zagadnienia współpracy między nauką i przemysłem oraz finansowania i zarządzania projektami innowacyjnymi. Pytania dziennikarzy dotyczyły również odbywającej się w dniach 22-24 września w naszej Uczelni konferencji „Managing Innovation”, dotyczącej najistotniejszych wyzwań związanych z rozwojem nowych technologii i ich wykorzystaniem w medycynie i farmacji (czyt. str. 10).

Redakcja „MDW”

Po uroczystości odbyła się konferencja prasowa, poświęcona projektowi Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii (na zdjęciu gospodarze spotkania, przy mikrofonie Rektor prof. Marek Krawczyk, po Jego prawej ręce: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka, Kierownik Projektu CePT, Prorektor WUM prof. Sławomir Majewski, Prezes POLBUD-u Robert A. Micał, po lewej: prof. John Wood, dr Marcin Szumowski)

Projekt Centrum Badań Przedklinicznych

Unikalne przeznaczenie gmachu Centrum Badań Przedklinicznych WUM zostało odzwierciedlone w bryle i detalu architektonicznym inwestycji. Autorzy projektu podkreślają, że stworzyli „budynek dający nie tylko dogodne warunki prowadzenia badań naukowych w sterylnym otoczeniu, ale jednocześnie powstało miejsce odpoczynku, skupienia i refleksji podczas krótkich chwil przerwy w pracach badawczych”.

Bryłę CBP tworzą dwa czterokondygnacyjne budynki połączone ze sobą szklanym łącznikiem, stanowiącym jednocześnie strefę wejściową. Elewacja w tej części budynku nawiązuje swoim kształtem do górskiego źródła wypływającego pomiędzy dwóch skał. Przy wejściu zaprojektowano płytkie zagłębienie w posadzce zbierające wodę deszczową, tworzące małe „oczko wodne”. Jak podkreślają architekci: „motyw górskiego źródła odwołuje się do twórczej pracy naukowców, która będzie źródłem późniejszych odkryć naukowych i lekarstw”.

Pozostałe elewacje utrzymane są w czystych odcieniach bieli poprzecinanych pionowymi pasami okien ułożonych w pozornym nieładzie. Takie rozwiązanie tworzy na fasadzie budynku graficzne odzwierciedlenie kodu DNA. Elewacje te będą wykonane z wytłoczonej blachy w kolorze białym (ściany) i grafitowym (pasy nad- i podokienne). Kolorystyka ta oraz użyty materiał nawiązuje do wykończenia elewacji budynku Wydziału Farmaceutycznego WUM, który znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie nowego gmachu. Każda kondygnacja budynku odcięta jest poziomymi pasami na wysokości stropu w kolorze zielonym. To z kolei odwołanie do zieleni gmachu Rektoratu oraz nowo budowanej biblioteki Uczelni.

Strefę wypoczynku i refleksji dla naukowców będą stanowiły patio oraz taras. Wewnętrzne patio zamknięte jest z czterech stron ścianami budynku. Wyjście na nie znajduje się przy klatce schodowej i jest ono przeznaczone wyłącznie dla osób zatrudnionych w CBP. Dodatkowo z poziomu pierwszej kondygnacji zaprojektowano wyjście na dach niskiego łącznika, który będzie pełnił funkcję tarasu.

Powierzchnie:

Powierzchnia zabudowy: 2216,6 m²
Powierzchnia dróg i dojść pieszych: 4172,6 m²
Parking – 75 miejsc
Pow. netto kondygnacji łącznie: 7253,2 m²
Kubatura budynku: 32 648,2 m³

Koszt inwestycji:

87,7 mln zł

Harmonogram budowy:

Prace budowlane trwają od 10 czerwca 2010 r.
Termin zakończenia prac budowlanych – czerwiec 2012 r.
Oddanie do użytku – po wyposażeniu obiektu – grudzień 2012 r.

Budynek został zaprojektowany przez biuro projektowe L.S. PLAN Lambert-Staniszewski Architekci z Łodzi. Wykonawcą robót budowlanych jest Przedsiębiorstwo Budowlane „POLBUD” S.A. z Bielska Podlaskiego.

Źródło: Materiały z konferencji prasowej CePT 23 września. Wizualizacje: L.S. PLAN Lambert-Staniszewski Architekci.

Złoty Jubileusz Szpitala Bielańskiego

Szpital Bielański im. ks. Jerzego Popiełuszki świętuje 50-lecie istnienia. Z tej okazji 24 września odbyła się sesja jubileuszowa, poświęcona historii, obecnej sytuacji i planom na przyszłość placówki. Wieczorem, podczas uroczystej gali w Galerii Porczyńskich, wyróżniono osoby i instytucje zasłużone dla działalności szpitala – w gronie laureatów medalu za zasługi znalazła się również nasza Uczelnia.

Jubileuszową sesję w Auli Głównej CMKP poprowadziła Dyrektorka Szpitala Bielańskiego dr Dorota Gałczyńska-Zych. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. Minister Zdrowia Ewa Kopacz, Prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz, Metropolita warszawski abp Kazimierz Nycz, posłowie, europarlamentarzyści i reprezentanci władz samorządowych województwa mazowieckiego. Obecni byli również przedstawiciele instytucji naukowo-badawczych współpracujących ze szpitalem. Naszą Uczelnię reprezentowali Rektor prof. Marek Krawczyk i Kanclerz mgr Małgorzata Kozłowska.

Podczas sesji 50-letnią historię Szpitala Bielańskiego przedstawił prof. Stefan Zgliczyński, związany z tą placówką od początku jej istnienia. W wykładzie mówił o przełomowych momentach i ważnych postaciach w dziejach szpitala, przytoczył również wiele barwnych anegdot. Prof. Zgliczyński przypomniał, że szpital był wielokrotnie wizytowany przez znamienite osobistości, m.in. królową belgijską Elżbietę i noblistę Andrew Schally'ego. W 1999 roku gościła tutaj matka księdza Jerzego Popiełuszki – w związku z nadaniem placówce imienia Kapelana Solidarności. Mottem szpitala jest cytata z jednego z kazań ks. Jerzego, skierowanego do środowisk medycznych: „Niech lecząc ciało, nie zapominają o duszy ludzkiej, która jest częścią samego Boga”.

O aktualnej sytuacji szpitala mówiła Dyrektorka Dorota Gałczyńska-Zych.

Medal „Zasłużony dla Szpitala Bielańskiego” wręcza Rektorowi naszej Uczelni prof. Markowi Krawczykowi Dyrektorka Dorota Gałczyńska-Zych

– Jesteśmy placówką medyczną na poziomie europejskim – podkreśliła. – W ciągu 10 lat przychody szpitala wzrosły czterokrotnie. W tym czasie został on także gruntownie zmodernizowany. Prace remontowe zakończyliśmy w tym roku.

W dniu uroczystości, 24 września, otwarto ostatnie zmodernizowane oddziały: Oddział Chirurgiczny dla Dzieci, Oddział Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej, a także nowo utworzony Pododdział Patologii Noworodka.

Podczas obchodów Złotego Jubileuszu pracownicy szpitala zostali wyróżnieni medalami i odznaczeniami przyznanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Minister Zdrowia i Radę Miasta St. Warszawy. W sumie nadano ponad 70 wyróżnień. Złoty Krzyż Zasługi odebrała dr Dorota Gałczyńska-Zych.

Podczas sesji jubileuszowej gratulacje z okazji 50-lecia szpitala przekazali: Minister Zdrowia Ewa Kopacz, Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego Waldemar Roszkiewicz, Prezydent Miasta St. Warszawy Han-

na Gronkiewicz-Waltz, a także przedstawiciele ośrodków naukowo-badawczych, reprezentanci samorządu lekarskiego i pielęgniarstwa.

W imieniu społeczności naszej Uczelni głos zabrali Rektor prof. Marek Krawczyk. Podkreślił znaczenie współpracy między Warszawskim Uniwersytetem Medycznym a Szpitalem Bielańskim, tak w zakresie kształcenia studentów i personelu medycznego, jak i opieki nad pacjentami. Liczni pracownicy naukowcy WUM tworzą kadrę szpitala. Mieszczą się tutaj akademickie kliniki: Neurologii i Neurochirurgii II Wydziału Lekarskiego.

Miłym zakończeniem sesji jubileuszowej był występ solistki Izabeli Kopeć. Artystka wykonała

piosenki „We are the Champions” i „Happy Birthday” dla Szpitala Bielańskiego. Po koncercie uczestnicy mogli skosztować urodzinowego tortu, przygotowanego specjalnie na tę okazję. Każdy z gości otrzymał także pamiątkową publikację „50 lat Szpitala Bielańskiego”.

Wieczorem tego samego dnia odbyła się uroczysta gala w Galerii Porczyńskich, podczas której, po raz pierwszy w historii, przyznano medale „Zasłużony dla Szpitala Bielańskiego”. Wyróżnionych zostało 17 laureatów. W gronie uhonorowanych osób znaleźli się pracownicy najdłużej związani ze szpitalem, wyróżniający się w służbie pacjentom i w działalności naukowej.

Medal „Zasłużony dla Szpitala Bielańskiego” przyznano również

Warszawskiemu Uniwersytetowi Medycznemu – jako wyraz wdzięczności za efektywną współpracę przy budowaniu wizerunku tej placówki. Odznaczenie z rąk Dyrektora Doroty Gałczyńskiej-Zych odebrał Rektor prof. Marek Krawczyk. W podziękowaniu za wieloletnie wspólne działania Jego Magnificencja wręczyła Pani Dyrektora Medal im. Tytusa Chałubińskiego.

Urodzinowe spotkanie zakończył koncert operetkowy w wykonaniu tenora Iwo Orłowskiego z zespołem. Uczestników zaproszono również na poczęstunek i do wspólnego zwiedzania Galerii Porczyńskich.

*mgr Karolina Gwarek
Redakcja „MDW”*

Budowa Szpitala Bielańskiego (na skraju Lasku Bielańskiego, między ulicami Ceglowską i Marymoncką) ruszyła w 1950 roku. Lokalizację placówki wybrał i zatwierdził dr Aleksander Pachó, pierwszy w powojennej Warszawie kierownik Stołecznego Wydziału Zdrowia.

Szpital miał służyć pełnoprofilową pomocą 160 tysiącom mieszkańców Bielan, Żoliborza, Łomianek i Izabelina. 19 grudnia 1960 roku dokonano jego oficjalnego otwarcia.

Pierwszym dyrektorem został doc. Andrzej Trojanowski. Obecnie placówką kieruje absolwentka I Wydziału Lekarskiego naszej Uczelni, dr Dorota Gałczyńska-Zych.

Szpital Bielański jest największym szpitalem samorządu warszawskiego. Posiada 21 oddziałów i 598 łóżek. Rocznie hospitalizowanych jest tutaj 35 tysięcy chorych (dwa razy więcej niż jeszcze przed 10 laty), a 160 tysięcy leczonych jest w systemie ambulatoryjnym. Pacjentami opiekuje się około 500 lekarzy, 600 pielęgniarek i położnych.

W szpitalu prowadzone są zajęcia ze studentami kierunków medycznych, staże lekarskie i pielęgniarstwa, szkolenia i kursy specjalizacyjne. Placówka współpracuje w tym zakresie z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym, Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, Instytutem Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN, Instytutem

Psychiatrii i Neurologii, Akademią Wychowania Fizycznego.

W 2006 roku szpital otrzymał certyfikat ISO Zarządzania Jakością, Środowiskiem, Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Trzykrotnie zdobył także tytuł Mazowieckiej Firmy Roku w kategorii zakładów lecznictwa zamkniętego i „Perły Medycyny” w kategorii szpitali powyżej 400 łóżek.

Szpital Bielański stale się rozwija. W planach placówki jest m.in. rozbudowa o nowy blok operacyjny, Oddział Intensywnej Opieki Medycznej, 200 łóżek do hospitalizacji i lądowisko dla helikopterów na dachu budynku.

*Źródło: „50 lat Szpitala Bielańskiego”.
Red. R. Gellert, W. Zgliczyński, D. Gałczyńska-Zych.*

Konferencja „Managing Innovation” 2010

O najlepszych praktykach w zakresie zarządzania projektami innowacyjnymi, zasadach współpracy między nauką i przemysłem oraz możliwościach tworzenia nowoczesnych ośrodków badawczych w Polsce dyskutowano podczas konferencji „Managing Innovation. Opportunities and challenges in implementing best practice solutions in innovation management in Poland and Central Europe”.

Symposium odbyło się w dniach 22-24 września na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. W ciągu trzech dni uczestnicy starali się odpowiedzieć na kluczowe pytanie: *Jak stworzyć system transferu technologii w Polsce tak, aby uzyskać wymierne korzyści finansowe dla państwa, społeczeństwa i badaczy?*

Celem konferencji była intensyfikacja współpracy w regionie Europy Środkowej i Wschodniej w sektorze badawczo-rozwojowym, a zwłaszcza opracowanie wspólnej strategii w zakresie transferu technologii i komercjalizacji badań naukowych w dziedzinie biomedycyny.

Uczestników sympozjum powitali i gościli w naszej Uczelni Rektor prof. Marek Krawczyk i Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. Sławomir Majewski. W spotkaniu wzięli udział wysocy rangą urzędnicy Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przedstawiciele polskich resortów (m.in. zdrowia, nauki i szkolnictwa wyższego), reprezentanci światowych i krajowych ośrodków badawczych, a także przedstawiciele globalnych firm farmaceutycznych i polskiego przemysłu biotechnologicznego. Gościem honorowym konferencji i przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. John Wood – szef Rady Europejskiej Przestrzeni Badawczej i wieloletni przewodniczący European Strategy Forum for Research Infrastructures (ESFRI).

Na str. 11-14 zamieszczamy opracowanie przedstawiające główne wnioski z wrześniowego sympozjum.

Rektor prof. Marek Krawczyk powitał uczestników sympozjum „Managing Innovation” w naszej Uczelni

Nad przebiegiem spotkania czuwał Prorektor WUM, Kierownik Projektu CePT prof. Sławomir Majewski

Przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. John Wood (w pierwszym rzędzie, z lewej)

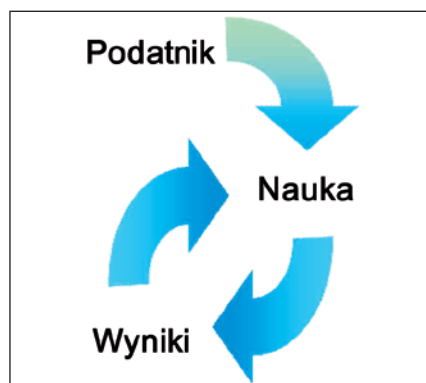

Swoją obecnością naszą Uczelnię zaszczytili wybitni eksperci z całej Europy

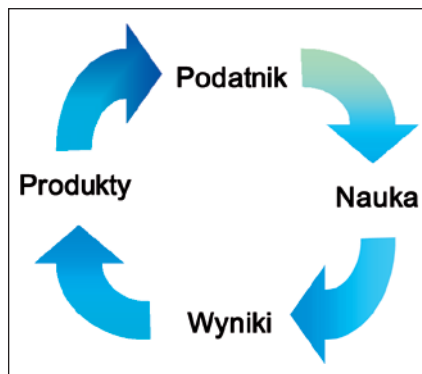
Według Michaela Portera, światowej sławy eksperta od konkurencyjności międzynarodowej, zarówno konkurencyjność, jak i przewaga gospodarcza państwa jest bezpośrednim wynikiem innowacyjności i zdolności jego gospodarki do ciągłego rozwoju. Źródłem i motorem innowacyjności w gospodarce są badania naukowe. W jaki sposób wyniki badań naukowych trafiają do gospodarki? W procesie tzw. transferu technologii.

Przedmiotem konferencji *Managing Innovation* (22-24 IX) było wypracowanie i wdrożenie efektywnego systemu transferu technologii w Polsce, w szczególności dla sektora biotechnologii i medycyny. Jeśli Polska aspiruje do miana gospodarki opartej na wiedzy, a nie tylko importującej rezultaty procesów twórczych zachodzących w innych krajach, musi wypracować i wdrożyć skuteczny system transferu technologii. W naszym kraju jest to trudniejsze niż w wielu innych państwach Europy ze względu na wyjątkowo niski poziom finansowania badań naukowych oraz tradycyjne do nich podejście przez środowisko naukowe w Polsce.

Standardowo finałem prac badawczych w wielu państwach Europy, ale szczególnie w Europie Środkowej, jest publikacja ich wyników w czasopiśmie naukowym. Generuje to niewielką, prócz poznawczej, korzyść dla gospodarki i społeczeństwa, jak widać poniżej:

Tymczasem chodzi o to, aby efekty badań znalazły faktyczne zastosowanie w gospodarce. Chodzi o to, aby wyniki prac badawczych o potencjale rynkowym, a szczególnie rzadkich, lecz przełomowych odkryć, przetwarzać na innowacje. Dzieje się to dzięki procesom transferu technologii. Skuteczny proces transferu technologii prowadzi do powstania następującego cyklu innowacji:

Jeśli taki cykl stanie się powszechny w wiodących ośrodkach badawczych, polska przedsiębiorczość będzie w przyszłości bazować nie tylko na technologiach i wiedzy naśladujących osiągnięcia innych społeczeństw, ale będziemy korzystać z własnych innowacyjnych pomysłów, konkurencyjnych w skali światowej. Tymczasem w Polsce transfer technologii, szczególnie w naukach biomedycznych, nadal sprowadza się w dużej mierze do rozważań teoretycznych.

We współczesnej gospodarce opartej na wiedzy coraz bardziej zaciera się również tradycyjne, a dotąd bardzo powszechnie stosowane, rozgraniczenie pomiędzy badaniami podstawowymi i aplikacyjnymi. Często przełomowe odkrycia i wynalazki powstają bowiem w wyniku badań tradycyjnie uznawanych za podstawowe, i to one prowadzą do najbardziej widocznych zmian i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Coraz większą rolę odgrywają biotechnologie i technologie medyczne, rozwiązania informatyczne i przełomy w obszarach fi-

zyki, fotoniki czy nanotechnologii, czyli prace często łączące cechy badań poznawczych z badaniami aplikacyjnymi.

Dlatego kluczowe jest nie selektywne finansowanie tzw. badań „aplikacyjnych”, lecz stworzenie skutecznego mechanizmu do komercjalizacji przełomowych odkryć i wynalazków w różnych, strategicznych dla rozwoju polskiej nauki i gospodarki obszarach badawczych.

Znaczenie innowacyjnej gospodarki dostrzega zarówno Unia Europejska, jak i polski rząd. W tym celu został opracowany Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) w ramach Narodowej Strategii Spójności. W latach 2007-2013 w ramach tego programu jednostki badawczo-naukowe, przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu oraz instytucje administracji publicznej uzyskają przeszło 9,71 miliarda euro na realizację różnego rodzaju projektów przyczyniających się do podniesienia innowacyjności polskiej gospodarki i polskich przedsiębiorstw. Nie wolno nam zmarnować tych pieniędzy.

PO IG ma 9 Osi Priorytetowych, z których każda odpowiada innym potrzebom związanym z rozwojem polskiej gospodarki. W ramach Priorytetu 2 PO IG: Infrastruktura sfery B+R (badania i rozwój) – ponad miliard euro zostanie zainwestowane w rozwój infrastruktury badawczej i zaplecza aparaturowego w najlepszych ośrodkach badawczych. Pomimo powszechnie panującej opinii, że inwestycje w naukę mają znikomy lub wręcz negatywny wpływ na rozwój gospodarczy i dobrobyt społeczeństwa, wydaje się, że jest to jedyna droga.

Skuteczność zainwestowanych przez polski rząd unijnych pieniędzy zależy jednak od następujących czynników:

1) koordynacji działań na poziomie krajowym przez jednostki

zarządzające dystrybucją środków unijnych (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Gospodarki, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Ośrodek Przetwarzania Informacji);

2) efektywnych działań w obszarze zarządzania innowacjami i procesem transferu technologii na poziomie indywidualnych, dużych projektów realizowanych przez konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe;

3) wprowadzenia na obu poziomach, w sposób skoordynowany, skutecznych systemów motywacyjnych, zarówno dla środowiska naukowego, jak i przedsiębiorców, zachęcających do ochrony i komercjalizacji własności intelektualnej i wyników prac badawczych.

Z funduszy unijnych i środków krajowych zainwestowanych w ramach PO IG i programów regionalnych powstaje zaplecze badawcze, zbliżone do oferty ośrodków w krajach Europy Zachodniej. Jedną z takich inwestycji jest Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii (CePT).

Inwestowanie tak dużych środków finansowych w infrastrukturę badawczą stanowi zarówno wielkie wyzwanie, jak i ogromną szansę. Jeśli CePT i inne konsorcja badawcze w Polsce będą w stanie ją wykorzystać, w roku 2020 hasła „gospodarki opartej na wiedzy” i „efektywnej współpracy nauki z przemysłem” nie będą już listą pobożnych życzeń, ale rzeczywistością, znajdującą odzwierciedlenie we wskaźnikach innowacyjności przedsiębiorstw, rozwoju nowych sektorów przemysłu i liczbie polskich produktów wysokich technologii obecnych na światowym rynku.

Jeśli powstaje nowoczesna infrastruktura, czego jeszcze brakuje, aby prowadzone przez polskich naukowców badania, często na światowym poziomie, przełożyły się na innowacje o zasięgu globalnym?

Brakuje modelu i platformy transferu technologii, która spełni podstawowe założenia efektywności: skala działania, profesjonalizm doradców, model oparty o zasady rynkowe oraz dostęp do kapitału. W styczniu br. Rada Konsorcjum CePT podjęła uchwałę o utworzeniu Platformy Transferu Technologii CePT (PTT CePT), której zadaniem na rok 2010 było określenie najbardziej odpowiedniego modelu funkcjonowania jednostki wspierającej proces zarządzania innowacjami i komercjalizacją wyników badań naukowych. Konferencja „Managing Innovation” 22-24 września w Warszawie, organizowana przez Warszawski Uniwersytet Medyczny we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Instytutem Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, jest pierwszym kamieniem milowym działań PTT CePT.

Zespół ekspertów CePT, po przeanalizowaniu wiodących na świecie ośrodków, takich jak Europejskie Laboratorium Biologii

Molekularnej (EMBL) w Niemczech, Instytut Weizmanna w Izraelu, Uniwersytet w Oksfordzie w Wielkiej Brytanii, Politechnika Duńska i Mayo Clinic w USA, określił trzy główne warunki skutecznego transferu technologii. Wyniki analizy zaprezentowane zostały podczas konferencji.

- Skala działalności B+R
- Profesjonalizm zespołu i struktura organizacyjna
- Systemy motywacyjne

Skala działalności

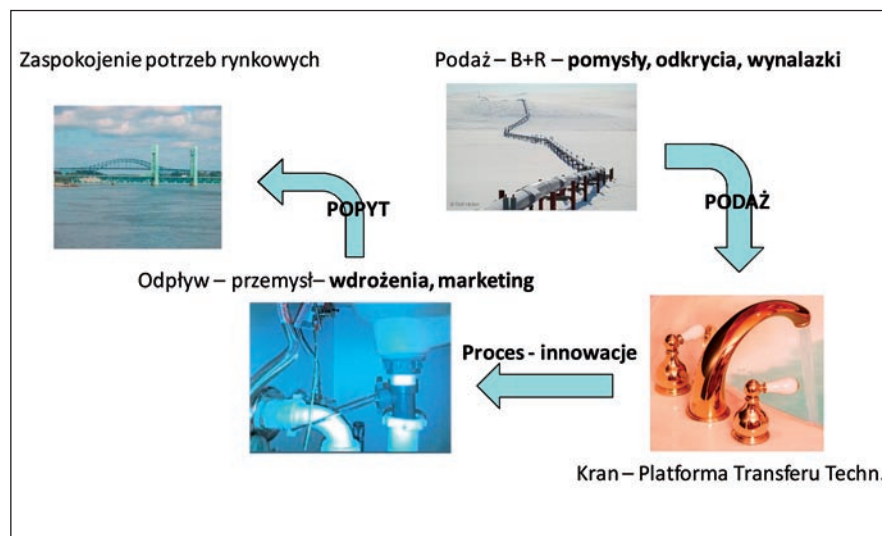
Znaczenie skali działalności B+R dla skuteczności procesu transferu technologii obrazuje tzw. „pierwsza zasada hydrauliki w transferze technologii”.

W myśl tej zasady, przepływ innowacji z nauki do gospodarki wymaga współdziałania ze sobą trzech czynników:

Podaż (odpowiednia ilość wyników prac badawczych o potencjale rynkowym, warunkowana poziomem finansowania prac B+R).

Proces (profesjonalne wsparcie w zakresie transferu technologii – przekazywanie odkryć na innowacje).

Popyt (zainteresowanie ze strony przemysłu i sektora medycznego absorpcją nowych rozwiązań i technologii).

Aby efektywnie i trwale wykorzystać szansę, która otworzyła się przed polską nauką ze względu na istotny poziom dofinansowania z Funduszy Europejskich, potrzebna jest zmiana w systemie jej finansowania. Popularnym wskaźnikiem służącym do porównania wydatków na badania w różnych krajach jest udział wydatków na B+R (badania i rozwój) w PKB danego kraju. W Polsce udział ten utrzymuje się na niskim poziomie, wynoszącym 0,6% (dane dla 2009 roku). Tymczasem w krajach wysokorozwiniętych wydatki te przekraczają 3% (Szwajcaria, Japonia). Dla krajów skandynawskich udział nakładów na B+R sięga prawie 4% i badania są finansowane w dużej mierze przez sektor przedsiębiorstw (w Polsce to państwo finansuje większość inwestycji w B+R, tymczasem w krajach uprzemysłowionych wyższe nakłady na B+R ponoszą firmy). Średnia dla UE wynosi 1,9% PKB. Nawet wśród krajów Europy centralnej Polska plasuje się na samym końcu. Przykładowo, nakłady Czech na B+R wynoszą obecnie 1,47%, Słowenii 1,66%.

W ankiecie przeprowadzonej przez firmę ScienceBusiness z Londynu (www.sciencebusiness.net) wśród ponad stu uczestników konferencji *Managing Innovation*, reprezentujących uniwersytety (26%), instytuty badawcze (26%), przemysł (13%), drugą najistotniejszą barierą w procesie innowacji jest niedostateczny poziom finansowania (56% ankietowanych).

Jednak wątpliwe jest, by zmiany w strukturze finansowania sektora B+R, aczkolwiek niezbędne, nastąpiły w ciągu jednego roku czy nawet kilku lat. Konieczne staje się zatem zapewnienie wspólnej platformy transferu technologii dla ośrodków badawczych o zbliżonym profilu i współpracujących z okre-

ślonymi sektorami gospodarki. W wypadku CePT są to przede wszystkim sektory biotechnologiczne i technologie związane z medycyną.

Bez odpowiedniej skali działania pomysłów będzie zbyt mało, aby uzasadnić funkcjonowanie profesjonalnego zespołu wspierającego transfer technologii. Potwierdzają to wyniki ankiety, w której 50% ankietowanych uważa, iż ośrodki badawcze i naukowe, tam gdzie jest to możliwe, powinny korzystać z usług jednego ośrodka transferu technologii.

Profesjonalizm zespołu

Badanie wskazuje, że trzecią główną barierą w procesie innowacyjności w Europie Środkowej jest brak dostępu do profesjonalnego wsparcia w obszarach transferu technologii, prawnym i ochrony własności intelektualnej (32% ankietowanych).

Jednym z kardynalnych błędów popełnianych w ośrodkach transferu technologii funkcjonujących przy polskich uniwersytetach i ośrodkach naukowych, prócz zbyt małej skali działalności, jest rekrutacja pracowników ze środowiska akademickiego. Blisko 75% ankietowanych uważa, że najważniejszym kryterium wyboru pracowników ośrodka transferu technologii jest to, czy wywodzą się oni z przemysłu i posiadają bardzo dobre rozeznanie w zakresie jego potrzeb, preferowanych form współpracy z nauką i możliwych form absorpcji wyników prac badawczych. Według połowy ankietowanych, aby transfer technologii funkcjonował skutecznie, profil pracowników powinien opierać się na wyżej opisanym doświadczeniu.

Zatrudnianie profesjonalistów z sektora prywatnego wiąże się jednak z istotnym kosztem. W in-

stytucjach naukowych stanowi on silną barierę, ze względu na ograniczenia w wysokości wynagrodzenia z jednej strony, a gwałtowny sprzeciw środowiska i władz administracyjnych wobec takich wydatków z drugiej.

Opcje obejścia tej bariery są bardzo ograniczone. Jedynym skutecznym rozwiązaniem organizacyjno-prawnym ośrodka transferu technologii wydaje się zatem zewnętrzny odrębny podmiot prawny.

Jednak bardziej istotnym argumentem przemawiającym za powoływaniem ośrodków transferu technologii jako niezależnych podmiotów prawnych są różnice w misji i podstawowych kompetencjach ośrodków akademickich i badawczych w stosunku do misji ośrodka transferu technologii. Głównym obszarem działalności i kompetencji tych pierwszych jest edukacja i prowadzenie badań naukowych na możliwie najwyższym poziomie. Jako jednostki sektora publicznego, w ogromnej większości charakteryzują się one dużym poziomem biurokracji i dość wolnym, hierarchicznym procesem decyzyjnym. Dodatkowo w Polsce wszelkie działania spowalniają procedury zamówień publicznych. Tradycyjnie charakteryzuje je duża ostrożność działania i niechęć do podejmowania ryzyka.

Tymczasem komercjalizacja wyników badań naukowych wymaga jednak działań na zasadach rynkowych, szybkich procesów decyzyjnych, dużej niezależności w ich podejmowaniu oraz dobrej znajomości zasad funkcjonowania sektora prywatnego. Jest to dodatkowy argument, który przemawia za wyodrębnieniem podmiotu wspierającego transfer technologii ze struktur uczelni czy instytucji badawczych. Przemawiają za tym przykłady w Europie, takie jak EMBL, gdzie transfer technologii ob-

sługuje spółka zależna prawa handlowego EMBLEM, Instytut Weizmana, gdzie podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie innowacjami i komercjalizację badań naukowych jest YEDA, uniwersytety Oxford, Cambridge czy Imperial College London w Wielkiej Brytanii.

Systemy motywacyjne

Wśród ankietowanych zdecydowanie przeważa opinia (65% ankietowanych), iż niezależnie od struktury organizacyjnej, najważniejszym czynnikiem, niezbędnym dla skutecznego funkcjonowania transferu technologii w Europie Środkowej i w Polsce jest wprowadzenie skutecznych systemów motywacyjnych. Takie systemy są niezbędne zarówno na poziomie indywidualnych naukowców – badaczy, w kontekście ich kariery naukowej, oceny

działania i efektów finansowych, jak na poziomie jednostek naukowych (ocena parametryczna jednostki, poziom finansowania statutowego, itd.)

Pierwszy obszar leży w gestii władz uniwersyteckich i kierownictwa instytutów naukowych, drugi obszar – w gestii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podsumowując, duże inwestycje realizowane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka otwierają szanse dla wiodących ośrodków badawczych w Polsce na osiągnięcie wszystkich trzech wymaganych efektów: skali, profesjonalnego wsparcia i systemów motywacyjnych w procesie zarządzania innowacją.

Jednym z głównych, spodziewanych wyników konferencji Managing Innovation ma być zacieśnienie współpracy pomię-

dzy beneficjentami tych środków w Polsce i regionie oraz wypracowanie wspólnych strategii w zakresie implementacji procesu zarządzania powstałą infrastrukturą badawczą i transferem technologii. W efekcie konferencji, we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ma zostać zorganizowany szereg warsztatów eksperckich, mających na celu zwiększenie profesjonalizmu w wymienionych obszarach oraz wprowadzenie odpowiednich systemów motywacyjnych stymulujących proces komercjalizacji badań naukowych.

*dr Marcin Szumowski,
mgr Paweł Nowicki
Instytut Biologii Doświadczalnej
im. M. Nenckiego PAN*

Źródło: Materiały prasowe z konferencji CePT 23 września br.

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

zaprasza na studia podyplomowe!

WARSZAWSKI
UNIWERSYTET
MEDYCZNY

Oferujemy studia podyplomowe dla absolwentów wszystkich kierunków studiów.

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie

<http://ckp.wum.edu.pl>

i w Dziekanacie Centrum Kształcenia Podyplomowego,
ul. Żwirki i Wigury 61, Budynek Rektoratu, pok. 509,
02-091 Warszawa

tel.: (22) 57 20 510; (22) 57 20 519

telefaks: (22) 57 20 511; e-mail: ckp@wum.edu.pl

Serdecznie zapraszamy!

Prowadzimy studia podyplomowe:

- medycyna estetyczna – **nowość!**
- metodologia badań klinicznych
- dietetyka w chorobach wewnętrznych i metabolicznych – **nowość!**
- medycyna ubezpieczeniowa i orzecznictwo
- etyka praktyki lekarskiej i opieki medycznej – **nowość!**
- zagrożenia środowiskowe – znaczenie w Zdrowiu Publicznym
- analityka medyczna
- koordynatorzy transplantacyjni
- psychologia kliniczna
- pomoc psychologiczna w medycynie
- seksuologia kliniczna
- seksuologia sądowa
- edukacja seksualna
- zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacjach ochrony zdrowia
- zarządzanie projektami medycznymi
- zarządzanie spółką prawa handlowego ochrony zdrowia
- prowadzenie działalności gospodarczej w opiece zdrowotnej
- zarządzanie finansami placówek służby zdrowia

W przygotowaniu:

- marketing farmaceutyczny
- zarządzanie zakładem opieki zdrowotnej w procesie przekształceń

Festiwal Nauki – po raz 14. z udziałem WUM!

Ponad 550 wykładów, warsztatów, debat i pokazów znalazło się w programie tegorocznego Festiwalu Nauki. Współtwórcami tej popularnej wśród warszawiaków imprezy naukowej były jednostki i organizacje studenckie naszej Uczelni.

Dr hab. Grzegorz Nałęcz-Jawecki, koordynator Festiwalu na Wydziale Farmaceutycznym, podczas pokazu testów bioindykacyjnych

Dr Wojciech Szypuła, współorganizator pokazów dotyczących biotechnologii roślin leczniczych

Od 14 lat w Festiwalu Nauki na Farmacji biorą udział setki młodych ludzi

WARSZAWSKI FESTIWAL NAUKI odbywa się co roku w przedostatnim tygodniu września i trwa ok. 10 dni. W tym czasie przedstawiciele ponad 100 placówek naukowych i edukacyjnych stolicy wprowadzają zainteresowanych w arkanaswoich dziedzin. Program festiwalu obejmuje wykłady, debaty, pokazy, warsztaty i wycieczki, w których mogą wziąć udział osoby w każdym wieku. Celem imprezy jest popularyzacja nauki w społeczeństwie, poprzez ukazywanie jej w przystępny, ciekawy i inspirujący sposób.

Od pierwszej edycji festiwalu współorganizatorem wydarzenia

jest Wydział Farmaceutyczny naszej Uczelni. W 2002 roku za zaangażowanie w organizację imprez festiwalowych pracownicy wydziału otrzymali podziękowanie od Ministra Nauki, a w 2007 roku – nagrodę Rektora WUM.

Każdego roku w laboratoriach i salach wykładowych Wydziału Farmaceutycznego odbywają się fascynujące pokazy i dyskusje na aktualne tematy. Również dla uczestników XIV Festiwalu Nauki farmaceuci przygotowali wiele atrakcji. W ramach pokazów weekendowych 18 i 19 września goście mogli m.in. zmierzyć

potencjał antyoksydacyjny różnych gatunków kawy, sporządzić złuszcający preparat do rąk i stóp z dodatkiem masła pomarańczowego, określić poziom zanieczyszczeń w wodzie pitnej za pomocą testów bioindykacyjnych, sprawdzić własne predyspozycje do alergii, a nawet spróbować sił w projektowaniu nowych związków chemicznych.

W ramach „Spotkań klubowych farmaceutów” (20 września) zainteresowanych zaproszono do udziału w dyskusjach panelowych, poświęconych plazmidom bakterii jako narzędziom biotechnologii

**Medycyna wojskowa: wrzesień 1830
– pokaz dr Marii Turos**

farmaceutycznej oraz prozdrowotnym właściwościom sprzężonych dienów kwasu linolowego (CLA), występujących m.in. w tłuszczu mlecznym.

W XIV Festiwalu Nauki na Wydziale Farmaceutycznym wzięło udział aż 250 osób.

Medycyna wojskowa na Festiwalu Nauki

Nieco krótszą, choć równie ciekawą historię ma Festiwal Nauki w Jabłonie – tegoroczna, ósma edycja odbyła się 18 i 19

września w Domu Zjazdów i Konferencji Polskiej Akademii Nauk. Uczestniczyło w niej około 40 placówek PAN i szkół wyższych z Warszawy.

Nasz Uniwersytet reprezentowała dr Maria Turos z Zakładu Historii Medycyny WUM. Pani Doktor przygotowała pokaz „Cisza przed burzą – medycyna wojskowa: wrzesień 1830”. W namiocie z epoki napoleońskiej zaprezentowała wyposażenie XIX-wiecznego lecarskiego warsztatu, m.in. dwie apteczki polowe i instrumentarium chirurgicz-

ne. Odwiedzający mogli również obejrzeć ładownicę, oryginalny XIX-wieczny kalendarz, mapy, pieczęcie i rysunki umocnień fortecznych. Przy zmiennej aurze dużą atrakcją okazała się żarownia – specjalny rodzaj pieca, który posłużył do przygotowania herbaty z suszonych malin dla wszystkich zziębniętych uczestników pokazu.

Szpital, do którego wraca się z radością. Tak było w Jabłonie

W Festiwalu Nauki w Jabłonie uczestniczyli także studenci z naszej Uczelni. Młodzi medycy z EMSA-Warszawa zmierzli się z dolegliwościami zabawek, przyniesionych przez dzieci do Szpitala Pluszowego Misia. Ta edycja imprezy wyglądała inaczej niż zwykle – nie w sali gimnastycznej, a pod namiotami wystawowymi zorganizowano szpital z wyposażonymi w pełni pracowniami, gabinetami i salami zabiegowymi. Najmłodszy, tym razem w roli opiekunów, mogli zobaczyć, jak przebiegają badania oraz zabiegi na zabawkach i upewnić się, że większość z nich w ogóle nie boli.

Przez dwa dni ośmioro studentów różnych kierunków WUM (analityki medycznej, dietetyki, kierunków lekarsko-dentystycz-

nego i lekarskiego) przyjmowało pluszowe misie uskarżające się na różne przypadłości. Swoistym egzaminem dla specjalistów z misowego szpitala, a zarazem lekcją empatii i komunikacji lekarz-pacjent były sytuacje, w których pluszakowi dolegało to samo, co chorym z otoczenia dziecka.

Szpital cieszył się dużym zainteresowaniem głównie, choć nie tylko przedszkolaków. Mali podopieczni z zaciekawieniem obserwowali i uczestniczyli w diagnostyce i leczeniu, a także z przejęciem opowiadali o swoich doświadczeniach.

– Wiemy, że podobało im się to, co robiliśmy... bo dzieci wracały! – mówią studenci. – W ciągu dwóch dni jeden chłopiec przyszedł do nas aż 5 razy, a za 6. razem przyprowadził siostrę! Również rodzice świetnie bawili się razem z dziećmi, zwracając uwagę, że to szpital przyjazny, z sympatycznym personelem potrafiącym poświęcić czas podopiecznym. Przyjmowaliśmy gratulacje od dorosłych odwiedzających Szpital Pluszowego Misia, w tym od Pana prof. Michała Kleibera, Prezesa Polskiej Akademii Nauk. Jednak

największą nagrodą były dla nas uśmiechy dzieci, które nas odwiedzały – podkreślają przedstawiciele EMSA-Warszawa.

Organizatorzy Festiwalu zaprosili studentów naszej Uczelni do uruchomienia Szpitala Pluszowego Misia w Jabłonce również za rok.

*mgr Karolina Gwarek
Redakcja „Medycyny
Dydaktyki Wychowania”;
mgr Anna Lisicka, BliP;*

*Szymon Kierat
European Medical Students
Association, Oddział Warszawa*

Z Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 2 sierpnia 2010 roku

1. Gratulacje, nominacje.

Jego Magnificencja Rektor złożył gratulacje oraz wręczył akty mianowania:

- 1) prof. dr hab. Piotrowi Pruszczykowi na stanowisko profesora zwyczajnego w Klinice Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Stomatologii;
- 2) prof. dr hab. Andrzejowi Koszce na stanowisko profesora zwyczajnego w II Klinice Psychiatrycznej.

2. Przyjęcie „Rocznego Sprawozdania Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z działalności Uczelni za okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 roku”.

Senat pozytywnie zaopiniował i przyjął powyższe sprawozdanie.

3. Wstępne wyniki rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2010/2011.

Rekrutacja prowadzona w naszej Uczelni na I rok studiów w roku akademickim 2010/2011

przebiegała zgodnie z przedstawionym niżej harmonogramem:

- 4 maja 2010 r. – rozpoczęcie rejestracji kandydatów;
- 26 maja 2010 r. – ostatni dzień wyboru kierunku i wnoszenie opłaty wstępnej i rekrutacyjnej przez kandydatów przystępujących do Uczelnianego Egzaminu Wstępnego;
- 31 maja 2010 r. – ostatni dzień składania aplikacji przez kandydatów przystępujących do Uczelnianego Egzaminu Wstępnego;
- 10, 11, 15 czerwca 2010 roku – Uczelniany Egzamin Wstępny;
- 4 lipca 2010 r. – ostatni dzień wyboru kierunków i wnoszenia opłaty rekrutacyjnej przez kandydatów kwalifikowanych na podstawie wyników egzaminów maturalnych;
- 8 lipca 2010 r. – ostatni dzień składania aplikacji przez kandydatów kwalifikowanych na podstawie wyników egzaminów maturalnych;

– 9 lipca 2010 r. – utworzenie listy rankingowej;

– 12-16 lipca 2010 r. – przyjmowanie dokumentów od kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia.

Zarejestrowano: 10.990 aplikacji; 8.865 kandydatów.

Według stanu na koniec lipca br. przyjęto:

- na studia stacjonarne:
 - Jednolite – 668 osób;
 - I stopnia – 881 osób;
 - II stopnia – w toku.

Rekrutacja na studia niestacjonarne różnych kierunków i typów w tym czasie była jeszcze w toku.

4. Uchwała Senatu w sprawie przyjęcia znowelizowanego projektu Statutu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

- Celem nowelizacji Statutu było:
- dostosowanie zapisów w Statucie do zapisów w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym;
 - dokonanie korekt o charakterze techniczno-legislacyjnym,

co pociąga za sobą zmianę numeracji paragrafów.

Ponadto najistotniejsze zmiany dotyczyły:

- kwestii warunków tworzenia klinik i zakładów,
- zamieszczenia w zał. nr 4 do Statutu nowego wzoru i opisu Medalu „Za zasługi dla Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego”,
- korekty zadań Senackich Komisji – ds. Kadr oraz ds. Lecznictwa i Współpracy z Regionem zamieszczonych w zał. 8 do Statutu,
- rozszerzenia skali ocen nauczycieli akademickich zamieszczonej w zał. nr 9 do Statutu,
- rozszerzenia składu wskazanej przez JM Rektora wydziałowej komisji ds. oceny kierowników jednostek ogólnouczelnianych o osobę Prorektora ds. Kadr (zał. nr 10),
- rezygnacji z przeprowadzania postępowania konkursowego w przypadku mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego (zał. nr 12),
- uwzględnienia w tekście zał. 14 „Uroczyste ślubowanie doktora” – zapisu związanego z uzyskaniem stopnia doktora nauk o zdrowiu,
- uregulowania sprawy zatrudniania asystenta z doktoratem na czas określony (zał. nr 20).

5. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Finansowo-Budżetowych za 2009 r.

Senat zatwierdził „Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Finansowo-Budżetowych za rok 2009”.

6. Sprawy II WL.

Senat przyjął uchwałę rekrutacyjną w sprawie „Zasad i trybu przyjmowania kandydatów na studia odbywane w Oddziale Nauczania w Języku Angielskim II Wydziału Lekarskiego na rok akademicki 2010/2011”.

7. Sprawy Wydziału Farmaceutycznego.

Senat pozytywnie zaopiniował przedłużenie zatrudnienia na stanowisku:

- 1) Kierownika Katedry i Zakładu Chemii Organicznej, na okres 6 lat – prof. nadzw. dr hab. Doroty Maciejewskiej;
- 2) Kierownika Katedry i Zakładu Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, na okres 3 lat – prof. nadzw. dr hab. Olgi Olszowskiej.

8. Sprawy Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Senat:

- 1) przyjął „Regulamin Studiów Podyplomowych”;
- 2) pozytywnie zaopiniował sprawę utworzenia studiów podyplomowych z zakresu „Zagrożenia Środowiskowe – znaczenie w Zdrowiu Publicznym” oraz zatwierdził plan i program studiów;
- 3) pozytywnie zaopiniował sprawę utworzenia studiów podyplomowych „Medycyna Estetyczna” oraz zatwierdził plan i program studiów.

9. Sprawy finansowe.

Senat uchwalił:

- 1) Zmiany w budżecie zadaniowym na 2010 r.

W budżecie zadaniowym uległ zmianie:

- a) Załącznik nr 8 „Zadania remontowe”.

Zmiany wynikają z wprowadzenia nowego zadania remontowego, jakim jest remont budynku przy ul. Żwirki i Wigury 81a. Podjęcie prac remontowych wynika z konieczności przeniesienia siedzib następujących jednostek:

- Studium Wychowania Fizycznego i Sportu,
- Studium Medycyny Katastrof,
- Zakładu Psychologii Medycznej,
- Zakładu Ratownictwa Medycznego.

Wprowadzenie proponowanych zmian w Budżecie Zadaniowym przewiduje zwiększenie rezerwy Kanclerza o 187.000 zł, tj. do kwoty 200.000 zł.

Koszt zadania wyniesie 378 tys. zł.

- 2) Senat wyraził również zgodę na zwiększenie środków finansowych na realizację zamówienia dotyczącego „Wdrożenia aktualizacji i wykonania rozszerzenia funkcjonalności oprogramowania informatycznego klasy ERP posiadanego przez Zamawiającego wraz z wykonaniem czynności określonych w specyfikacji” w zakresie:

- dokonania płatności za analizę przedwdrożeniową w 2010 r. w kwocie 72.321,60 zł oraz

- wprowadzenia do Planu rzeczowo-finansowego Uczelni na 2012 rok płatności za wdrożenie systemu w kwocie 1.598.299,72 złotych.

10. Omówienie najważniejszych spraw bieżących Uczelni.

JM Rektor poinformował o następujących sprawach:

- Zgodnie z harmonogramem przewidzianych prac, rozpoczęła się już budowa obiektu dla Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii.

- Rektor wziął udział w uroczystościach związanych z rocznicą wybuchu Powstania Warszawskiego, które miały miejsce na Pl. Piłsudskiego w Warszawie. Następnie uczestnicy uroczystości oddali cześć poległym powstańcom przy pomniku Gloria Victis na Cmentarzu Powązkowskim.

- W lipcu br. w Katedrze i Zakładzie Biochemii miał miejsce pożar. Służby administracyjne Uniwersytetu podjęły natychmiast właściwe działania.

mgr Elwira Zielińska
Biuro Organizacyjne
Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego

45 lat Zakładu Psychologii Medycznej – od klasycznej neuropsychologii do zagadnień jakości życia

Wprowadzenie

W październiku bieżącego roku przypada 45. rocznica powstania Zakładu Psychologii Medycznej (ZPM) Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Jak każdy jubileusz, sprzyja to spojrzeniu wstecz, analizie działalności oraz dokonywaniu podsumowań.

W ciągu kilkunastu ostatnich lat miały w naszym kraju miejsce istotne zmiany, zarówno w wymiarze politycznym, jak i społecznym. Mamy tu na myśli znaczne otwarcie się na świat, na Europę, większe możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów naukowych: zadań statutowych oraz badań własnych. Zmiany te nie ominęły także naszej Uczelni. W ostatnim dziesięcioleciu, w ramach Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego została utworzona nowa, ważna dla kształcenia pracowników medycznych jednostka, którą jest Wydział Nauki o Zdrowiu. Od początku istnienia wydziału aktywnie uczestniczymy w realizacji zadań dydaktycznych, prowadząc zajęcia dla przyszłych i aktualnie pracujących pielęgniarek, położnych, ratowników medycznych oraz studentów zdrowia publicznego. Pojawienie się nowej struktury było wyzwaniem dla całego Uniwersytetu, w tym także dla naszego Zakładu. Wymagało opracowania i rozpoczęcia realizacji zupełnie nowych programów dydaktycznych oraz przygotowania metod ich realizacji. Prace naszego Zespołu nad tymi projektami koordynowała wówczas dr Anna

Jakubowska-Winecka, natomiast efekty działań zostały uhonorowane w 2004 roku dwiema nagrodami JM Rektora: indywidualną oraz zespołową za osiągnięcia dydaktyczne. W ciągu dwóch ostatnich lat otrzymaliśmy kolejne trzy wyróżnienia: nagrodę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej dla dr Doroty Włodarczyk i dr Anny Jakubowskiej-Wineckiej za redakcję książki „Psychologia w praktyce medycznej” (2008), nagrodę II stopnia JM Rektora dla prof. Krzysztofa Owczarka za autorstwo podręcznika „Psychologia dla pielęgniarstwa” (2009) oraz nagrodę zespołową III stopnia dla pracowników całego Zakładu (2009).

Praca dydaktyczna ze studentami pochłania nam bardzo wiele czasu, mobilizuje do twórczego wysiłku. Nauczamy na większości wydziałów i oddziałów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Realizujemy nie tylko zadania wynikające z naszego pensum (około 3000 godzin), ale wykonujemy około 1000 godzin nadobowiązkowych. Ponadto jesteśmy promotorami i recenzentami licznych prac magisterskich i licencjackich. Przygotowywane i broniące są kolejne doktoraty.

Obok dydaktyki, równie ważną aktywnością naszego Zespołu jest prowadzenie badań naukowych z zakresu psychologii medycznej.

Badania naukowe. Badania statutowe i własne

W naszym Zakładzie badania empiryczne prowadzone są wie-

loplaszczyznowo, zgodnie z założeniami programowymi nauki z pogranicza medycyny i psychologii, jaką jest psychologia medyczna. Aktualnie podstawowym nurtem pozostaje analiza psychologicznych aspektów funkcjonowania oraz jakości życia pacjentów z różnorodnymi jednostkami i zespołami chorobowymi.

Długoletnią już tradycję mają badania dotyczące pacjentów z chorobami układu krążenia, szczególnie po zawale serca. Prace nad tą tematyką zapoczątkował Profesor Kazimierz Wrześniewski, zaś kontynuatorką pozostaje adiunkt naszego Zakładu dr Dorota Włodarczyk. W tej dziedzinie Zakład ma liczne, doniosłe osiągnięcia, do których należy książka wydana w roku 2004 przez Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, nosząca tytuł: „Choroba niedokrwienności serca. Psychologiczne aspekty leczenia i zapobiegania” pod naukową redakcją Kazimierza Wrześniewskiego i Doroty Włodarczyk. W swojej pracy doktorskiej Dorota Włodarczyk dokonała analizy wpływu subiektywnej oceny poznawczej na stan emocjonalny i radzenie sobie ze stresem w sytuacji zawału serca. Dużą wartością przeprowadzonych przez autorkę badań jest ich prospektywny charakter. Aktualnie kontynuuje ona badania dotyczące tej grupy chorych w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Z jej inicjatywy nasz Zakład nawiązał współpracę z Norweskim Uniwersytetem Nauki i Techniki (NTNU) w Trondheim i zreali-

Pracownicy Zakładu Psychologii Medycznej (rok 2009). Od lewej stoją: Stanisław Wójtowicz, Przemysław Mućko, Agnieszka Dziurawicz-Kozłowska, Magdalena Łazarewicz, Joanna Chylińska, Dorota Włodarczyk, Hanna Rozenek, Jolanta Banasiewicz, Tomasz Krasuski, Krzysztof Owczarek

zował polsko-norweski projekt badawczy „Psychological health promoting factors in cardiac patients – constructing Polish-Norwegian research project”, dotyczący opieki nad pacjentami po zawale serca oraz jakości ich życia w różnych stadiach choroby wieńcowej. W ramach realizowanego grantu została nawiązana współpraca z Psychosomatic Research Group (obecnie Research Centre for Health Promotion and Resources). W ostatnim czasie w podjętych działaniach uczestniczy również mgr Magdalena Łazarewicz, która realizuje pracę doktorską o powyższej tematyce. Jest ona autorką Projektu Młodego Badacza oraz stypendystką Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), sponsorowanego z funduszy EEA i Norway Grants. Dzięki temu możliwa jest kontynuacja badań dotyczących zależności pomiędzy cechami osobowości i wsparciem społecznym a jakością życia pacjentów po przebytym zawale mięśnia sercowego w wieku senioralnym.

Inną grupą chorych, będących podmiotem naszych zainteresowań, są pacjenci z padaczką. Profesor Krzysztof Owczarek dokonał psychologicznej oceny funkcjonowania pacjentów z tą jednostką chorobową. Na podstawie zastosowanych własnych narzędzi badawczych (skal Bex 1 i Bex 2) dokonał analizy wybranych aspektów jakości życia kobiet w wieku rozrodczym chorych na padaczkę i będących w ciąży. W swoich badaniach zajmował się również określeniem przydatności i trafności psychologicznych metod różnicowania napadów padaczkowych i rzekomopadaczkowych o psychogennej etiologii. Uzyskane wyniki zostały opublikowane w czasopiśmie medycznych zarówno w kraju, jak i poza granicami. Wydana książka pt. „Psychogenne napady rzekomopadaczkowe” oraz inne publikacje Profesora zostały uznane za cenny dorobek, poszerzający zakres wiedzy o specyfice funkcjonowania tej grupy pacjentów. Wybrane artykuły zyskały miano najlepszych opublikowanych badań w „Epi-

leptologii” (za rok 1997/98 oraz 2003/2004), inne przyniosły autorowi zaszczytny tytuł *Virtuti Medicinali*.

Kontynuatką badań o zbliżonej tematyce pozostaje mgr Hanna Rozenek, która, pod kierunkiem Profesora, przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą aspektów jakości życia pacjentów z padaczką.

Problematyka jakości życia osób z patologiczną otyłością oraz chorych po przebytych zabiegach bariatrycznych jest bliska mgr Agnieszce Dziurawicz-Kozłowskiej. Jest ona autorką i realizatorką Projektu Młodego Badacza. Podjęte w ramach tego tematu działania zaowocowały interesującymi doniesieniami w postaci artykułów i wystąpień na interdyscyplinarnych konferencjach nie tylko krajowych, ale również międzynarodowych.

Psychologią zdrowia oraz problemami adaptacji psychologicznej zajmuje się dr Marta Rzakiewicz. Obszar jej zainteresowań naukowych obejmuje przede wszystkim szeroko rozumiane aspekty neuropsychologii i psychologii rozwojowej, a także wpływ długotrwałych schorzeń na funkcjonowanie poznawcze i emocjonalne oraz zachowanie chorego. Prowadzi badania mające na celu konstrukcję narzędzia psychometrycznego, pozwalającego określić poziom przystosowania pacjentów do życia z przewlekłymi chorobami somatycznymi. Jest autorką wielu prac naukowych i popularnonaukowych. Ostatnio (2008) opublikowała rozdział pt. „Dysfunkcje neuropoznawcze w przebiegu wybranych schorzeń przewlekłych układu oddechowego”, stanowiący część pracy zbiorowej „Neuropsychologia medyczna”. Aktywnie współpracowała z miesięcznikiem „Remedium”, Centrum Kobiet Biznesu oraz Wyższą Szkołą Informaty-

ki i Zarządzania w Rzeszowie, Wyższym Studium Fotografii w Warszawie.

Odmienny obszar psychologii medycznej stanowią badania empiryczne prowadzone przez mgr Mirosławę Adamus. Dotyczą one wybranych aspektów funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem przydatności wiedzy psychologicznej dla praktyki klinicznej. W nurcie tym podmiotem podejmowanych działań są pracownicy różnych grup medycznych: lekarze, pielęgniarki i położne, celem badań zaś jest próba odpowiedzi na pytanie, czy i w jakim zakresie zagadnienia psychologiczne są przydatne w praktyce zawodowej badanych grup pracowników medycznych.

Dr Joanna Chylińska interesuje się zagadnieniami z zakresu psychoterapii poznawczo-behawioralnej, psychologicznymi aspektami opieki paliatywnej oraz znaczeniem relacji pacjent – lekarz w przebiegu leczenia i jakości życia pacjentów z przewlekłymi chorobami somatycznymi.

Mgr Stanisław Wójtowicz zawodowo interesuje się przede wszystkim psychologią zdrowia i psychologią stresu oraz w znacznym stopniu pochłania go psychologia sportu (jest członkiem komisji psychologicznej Polskiego Komitetu Olimpijskiego). Systematycznie uczestniczy w wielu konferencjach tak psychologicznych, jak i medycznych.

Natomiast mgr Jolanta Banasiewicz zajmuje się prowadzeniem zajęć dydaktycznych głównie dla pielęgniarek i położnych. Interesuje się zagadnieniami jakości życia kobiet w położnictwie. Od 2000 roku jest zaangażowana w działania terapeutyczne również na stanowisku psychologa szpitalnego,

pomagając pacjentom przeżywać stres związany z chorobą, badaniami diagnostycznymi i pobytem w szpitalu. Prowadzi także zajęcia z psychologii dla przyszłych rodziców w szkole rodzenia.

Mgr Przemysław Mućko oprócz pracy naukowej zajmuje się również psychoterapią. Kończy obecnie szkolenie w terapii poznawczej, pogłębiając swe umiejętności podczas stażu w Oddziale Leczenia Zaburzeń Nerwicowych Szpitala Specjalistycznego MSWiA w Otwocku. Jego zainteresowania naukowe to przede wszystkim zastosowania psychoterapii w leczeniu osób cierpiących na choroby somatyczne.

Mgr Tomasz Krasuski ukończył podyplomowe studia z zakresu seksuologii na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Psychologiczne umiejętności praktyczne zdobywał na stażach i w wolontariacie, gdzie prowadził neuropsychologiczną rehabilitację osób po udarach i wypadkach komunikacyjnych, mając na uwadze troskę o ich jakość życia. Prowadził również terapię dzieci krzywdzonych oraz współuczestniczył w terapii z klientem. Jest autorem prac z zakresu bulimii i anoreksji.

Natomiast mgr Marta Czerwik-Kulpa, doktorantka w naszym Zakładzie, zajmuje się identyfikacją podstawowych wzorców radzenia sobie z chorobą oraz określeniem wpływu psychicznego przystosowania się do choroby nowotworowej na poziom odczuwanego bólu i na jakość życia osób chorych.

Z tej krótkiej charakterystyki osób pracujących w naszym Zakładzie wynika wniosek, iż wszyscy, choć w różnicowanym stopniu, poświęcają swoją badawczą aktywność kwestiom związanym z szeroko rozumianymi aspektami jakości życia

pacjentów. Warto zatem zadać pytanie o przyczynę takiego stanu rzeczy i zwrócić uwagę na źródła aktualnych zainteresowań pracowników ZPM. Można to prześledzić, biorąc pod uwagę główne aspekty historyczne i ewolucję wcześniej podejmowanych badań empirycznych.

Nie sposób w tej, skrótovej siłą rzeczy, publikacji zaprezentować wszystkich dokonań i osiągnięć naszych Poprzedników. Jednak to ich naukowy i dydaktyczny dorobek jest kluczem do wytyczania kierunku aktualnie podejmowanych badań empirycznych i poszukiwań optymalnych sposobów nauczania studentów wszystkich wydziałów, kierunków i oddziałów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Zakład Psychologii Medycznej – aspekty historyczne

Pierwszym kierownikiem ZPM (dawniej Zakładu Psychologii Klinicznej AM) był znany, wybitny polski neuropsycholog **Mariusz Maruszewski**. Po ukończeniu studiów psychologicznych na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Moskiewskiego w latach 1950-1955 został asystentem innego, wielkiego polskiego psychologa Prof. Tadeusza Tomaszewskiego. W czasach powojennych to właśnie Profesor Tomaszewski był animatorem wielu niezwykle cennych inicjatyw naukowych; bez jego aktywności trudno byłoby wyobrazić sobie tak szybki i wszechstronny rozwój polskiej szkoły i myśli psychologicznej. W gronie wielu innych wybitnych psychologów, nasz pierwszy Szef rozpoczął pracę naukową w Katedrze Psychologii Ogólnej na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego. Był człowiekiem ambitnym, o wyjątkowych zdolnościach i wewnętrznym niespo-

*Prof. Mariusz Maruszewski
Kierował Zakładem
w latach 1965-1973*

*Prof. Irena Heszen
Kierowała Zakładem
w latach 1973-1980*

*Prof. Krzysztof Czubalski
Kierował Zakładem
w latach 1995-1999*

*Prof. Kazimierz Wrześniewski
Kierował Zakładem w la-
tach 1980-1995, 1999-2004*

żytej energii. Bardzo szybko te cechy zdecydowały, iż stał się inicjatorem nowatorskiego na gruncie polskiej nauki kierunku badań nad mózgowymi mechanizmami czynności mowy i jej zaburzeniami. W latach 1958-1959 odbył staż w Instytucie Neurochirurgii w Moskwie pod kierunkiem wybitnego rosyjskiego neuropsychologa Aleksandra Łurii. Zebrane wówczas doświadczenia naukowe zaowocowały opracowaniem rozprawy doktorskiej pod tytułem „O zaburzeniach najprostszyc form zachowania się dowolnego przy ogniskowych uszkodzeniach mózgu” oraz uzyskaniem w 1960 roku stopnia doktora nauk humanistycznych. Będąc samodzielnym pracownikiem naukowym Uniwersytetu Warszawskiego, od podstaw zorganizował i uruchomił pierwszy w Polsce Zakład Psychologii Klinicznej Akademii Medycznej w Warszawie. Zespół teje niezbyt rozbudowanej liczebnie jednostki ściśle współpracował z Kliniką Neurologiczną, Neurochirurgiczną oraz Oddziałem Rehabilitacji Neurologicznej (STOCER) w Konstancinie. Profesor był nie tylko autorytetem w dziedzinie problematyki neuropsychologicznej, lecz także uczynnym kolegą. Po latach jego

współpracownicy wspominają nie tylko ogromną wiedzę i specyficzne zachowania, ale również środek lokomocji, którym się poruszał. Był to niewielki żółty volkswagen, potocznie nazywany „garbusem”. Profesor był wysokim mężczyzną o słusznej budowie cielesnej, w związku z tym nie bardzo pasował do swojego niewielkiego wehikułu. Samochodem tym woził również swoje asystentki na praktyki do STOCER-u w Konstancinie i wówczas przekazywał im praktyczne wskazówki dotyczące kunsztu zawodu neuropsychologa oraz... sprawdzał poziom posiadanej wiedzy. Przypominało to trochę biblijną rzeź niewiniątek... W drodze powrotnej natomiast dyskusja miała bardziej partnerski charakter: omawiano specyfikę chorób i szczegóły procesu rehabilitacji wyższych funkcji nerwowych pacjentów, których nietypowe objawy stanowiły duże wyzwanie dla młodych psychologów.

W tym czasie z Zakładem związany był również Profesor – wówczas doktor – Jan Strelau – kolejna znamienita postać polskiej psychologii. Pełnił on nadzór merytoryczny nad działalnością Zakładu.

W roku 1972 Mariusz Maruszewski został profesorem

nadzwyczajnym. Był też laureatem wielu nagród rektorskich za osiągnięcia naukowe, napisał ponad 30 publikacji oraz był autorem wielu artykułów popularnonaukowych. Brał udział w międzynarodowych konferencjach organizowanych m.in. przez UNESCO. Pełnił szereg funkcji w towarzystwach naukowych i organizacjach krajowych i międzynarodowych. Były to: Komitet Nauk Psychologicznych i Pedagogicznych, Akademia Afazji USA – był tam Członkiem rzeczywistym – oraz Grupa Badawcza Afazji przy Światowej Federacji Neurologicznej. Główne, opublikowane prace Profesora to: *Mowa a mózg* (1970), *Chory z afazją i jego usprawnianie* (1974).

Przedwczesna śmierć w 1973 roku przerwała karierę tego niezwykle energicznego naukowca i wykładowcy. Do ostatnich chwil jednak kierował utworzonym przez siebie Zakładem.

Następnym kierownikiem Zakładu Psychologii Klinicznej AM została **Profesor Irena Heszen**. Oprócz tego, od roku 1975, pełniła funkcję krajowego koordynatora programu i organizatora konferencji ds. nauczania psychologii w akademiach medycznych. W ówczesnym czasie

podstawowymi obszarami zainteresowań Profesor Heszen pozostawały wzajemne kontakty lekarz – pacjent, czego efektem było przygotowanie i obrona w 1970 roku rozprawy doktorskiej na temat: „Wpływ informacji dostarczonych przed operacją pacjentom klinik chirurgicznych na ich reakcje emocjonalne, zachowanie i ustosunkowanie się do elementów związanych z sytuacją szpitalną”. Praca ta uzyskała nie tylko wysoką ocenę za wartość merytoryczną, lecz także wzbudziła duże zainteresowanie wśród lekarzy praktyków. Autorka była zapraszana na naukowe posiedzenia kliniczne, gdzie prezentowała wyniki przeprowadzonych przez pracowników Zakładu badań empirycznych. Za swój dorobek naukowy została uhonorowana nagrodą JM Rektora. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w 1979 roku, prezentując rozprawę pod tytułem „Poznawcze uwarunkowania zachowania się wobec własnej choroby”. Należy podkreślić, że to właśnie Pani Profesor zapoczątkowała, wraz z zespołem współpracowników, badania nad wpływem relacji lekarz – pacjent na proces diagnozy i leczenia. Opublikowała również wiele prac, wygłosiła szereg referatów naukowych. W roku 1980 zakończyła pracę zawodową na AM w Warszawie i rozpoczęła działalność na Uniwersytecie Śląskim.

Kolejnym kierownikiem Zakładu był **Profesor Kazimierz Wrześniewski**, który pełnił tę funkcję w latach 1980-2004, przez blisko 20 lat, z pięcioletnią przerwą, kiedy to jednostką kierował Profesor Krzysztof Czubalski. Dla zachowania ciągłości wywodu, najpierw omówiona zostanie sylwetka **Profesora Krzysztofa Czubalskiego**.

W latach 1995-1999 funkcje kierownicze pełnił Profesor nad-

zwyczajny, doktor habilitowany nauk medycznych Krzysztof Czubalski. Pracę w Zakładzie rozpoczął na stanowisku starszego asystenta, będąc już doktorem nauk medycznych oraz specjalistą I stopnia z zakresu psychiatrii. Prowadził badania dotyczące psychosomatycznych uwarunkowań chorób alergicznych, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu czynników psychologicznych na przebieg tych schorzeń. Zorganizował przy Zakładzie Psychologii Klinicznej, unikalną w skali kraju, Poradnię Psychosomatyczną, gdzie zajmował się przede wszystkim leczeniem pokrzywki przewlekłej, skutecznie łącząc farmakoterapię z elementami psychoterapii. Efektem pracy klinicznej była, przedstawiona w 1982 roku, praca habilitacyjna na temat: „Sytuacje trudne oraz wywołane przez nie zaburzenia emocjonalne i reakcje psychopatologiczne w patogenezie niektórych chorób alergicznych”. Od roku 1993 był profesorem nadzwyczajnym Akademii Medycznej, żywo zainteresowanym problematyką następstw i sposobów radzenia sobie ze stresem oraz udziałem czynników psychospołecznych w powstawaniu chorób somatycznych. Współpracując z Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, wielokrotnie prowadził wykłady z elementami psychopatologii dotyczące wpływu choroby na funkcjonowanie człowieka, na kursach organizowanych dla lekarzy. Był także autorem wielu publikacji naukowych i popularyzujących wiedzę medyczną. Aktywnie uczestniczył w opracowywaniu skryptu dla studentów wydziałów lekarskich pt. „Wybrane zagadnienia medycyny psychosomatycznej i psychologii człowieka chorego somatycznie” (pod redakcją K. Wrześniewskiego i B. Skuzy). Profesor Krzysztof

Czubalski pełnił również funkcję Członka Zarządu Sekcji Medycyny Psychosomatycznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz brał udział w radach naukowych Instytutu Psychosomatycznego w Warszawie. Kierował Zakładem do roku 1999, do swojej przedwczesnej śmierci.

Profesor Kazimierz Wrześniewski natomiast pełnił funkcję kierownika ZPM od 1980 do 1995 i ponownie w latach 1999-2004. Tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskał w 1973 roku w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, pracę habilitacyjną złożył i obronił w 1991 roku w Akademii Medycznej w Warszawie.

Podstawowymi obszarami zainteresowań badawczych Profesora były: psychospołeczne uwarunkowania powstawania i rozwoju chorób somatycznych oraz ich konsekwencje; wzór zachowania A, radzenie sobie ze stresem i jakość życia pacjentów kardiologicznych. Profesor Wrześniewski był i nadal pozostaje aktywnym członkiem i przedstawicielem krajowych i międzynarodowych organizacji: The European Health Psychology Society, Stress and Anxiety Research Society oraz American Psychosomatic Society. Aktywnie współpracował z uniwersytetami w Europie i USA: Penn State Harrisburg, Pennsylvania, USA; Western Washington University, Washington, USA; Università di Roma La Sapienza, Roma, Włochy. Przebywał w USA na stypendiach naukowych: w roku 1978 – 9 miesięcy i w 1988 – 10 tygodni. Był członkiem-założycielem redakcji pisma „Promocja Zdrowia. Nauki Społeczne i Medycyna”. Został wielokrotnie uhonorowany nagrodami JM Rektora Akademii Medycznej za osiągnięcia dydaktyczne oraz JM Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia naukowe. Pan Profesor był inspiratorem

kierunku badań dotyczących psychologicznych aspektów funkcjonowania pacjentów po przebyciu zawale serca. Pod Jego kierunkiem, we współpracy z pracownikami Uniwersytetu Warszawskiego (w zespole międzyuczelnianym), podjęto badania poziomu lęku specyficznego i ogólnego u pacjentów będących w trakcie rehabilitacji po zawale serca. Rezultatem tego było opracowanie polskiej adaptacji testu STAI, użytecznego narzędzia do mierzenia poziomu lęku jako cechy i stanu, oraz zwrócenie uwagi na rolę poznawczych aspektów funkcjonowania, począwszy od wpływu oceny poznawczej na proces radzenia sobie ze stresem. Obszarem zainteresowań, realizowanych we współpracy z ośrodkami naukowymi w USA, były zagadnienia dotyczące wzoru zachowań A (WZA) jako jednego z istotnych czynników ryzyka choroby wieńcowej. Przy udziale Profesora zostały rozpoczęte badania pozwalające określić znaczenie i wpływ wsparcia społecznego na zmniejszenie wskaźnika zapadalności na różnorodne schorzenia. Prowadzono także badania nad problematyką radzenia sobie ze stresem.

Tematyka podejmowanych w ówczesnym czasie badań empirycznych oraz przekazywanych treści w ramach procesu dydaktycznego coraz wyraźniej eksponowała specyfikę działań Zespołu, co wynikało z procesu tworzenia się odrębnej dziedziny, odmiennej od standardowych zagadnień psychologii klinicznej.

Kierunek tworzenia się nowego obszaru wiedzy z pogranicza psychologii i medycyny był nie tylko specyfiką ewolucji zainteresowań Zespołu, ale także odzwierciedlał ogólnoświatowe trendy, które doprowadziły do utworzenia dziedziny wiedzy, jaką była psychologia medyczna. Symbolicznym wyrazem zacho-

dzących na gruncie naszej placówki przemian była – dokonana w 1992 roku – zmiana nazwy Zakładu na Zakład Psychologii Medycznej. Dwa lata później, w 1994 r., został również opracowany i opublikowany podręcznik, będący kompendium wiedzy z zakresu psychologii medycznej, przydatnej dla studentów Uczelni. Zawarte w nim zagadnienia stały się podstawą programową prowadzonej dydaktyki na wiele następnych lat.

Ewolucja poglądów i zainteresowań zagadnieniami psychologicznymi w ZPM

Profesor Mariusz Maruszewski, jako uczeń Aleksandra Łurii, był niewątpliwie kompetentnym klasycznym neuropsychologiem. Z drugiej zaś strony był niezwykle twórczym i elastycznym autorem szeregu koncepcji mózgowych mechanizmów regulacji złożonych procesów psychicznych i wyższych funkcji nerwowych. Położył on neurofizjologiczne i neuropsychologiczne podwaliny pod teorię czynności Profesora Tadeusza Tomaszewskiego. Obydwaj uważali, że za regulację typowo ludzkich czynności odpowiedzialny jest ośrodkowy układ nerwowy, a zwłaszcza jego najbardziej złożona część, czyli mózg. To właśnie mózg, przy pomocy dośrodkowych dróg nerwowych, otrzymuje nie tylko wszelkie informacje dotyczące środowiska zewnętrznego, ale również impulsy informujące o wewnętrznym stanie organizmu. W odpowiedzi powstają specyficzne programy zachowania, które są dostosowane do aktualnej sytuacji człowieka. Programy te są realizowane przy pomocy funkcji wykonawczych stanowiących treść, niekiedy bardzo złożonych, czynności (Maruszewski, 1977). Według ówczesnych po-

głądów, czynność miała szczególnie ważne znaczenie, jako że stanowiła element ukierunkowanego na cel zachowania. Była częścią działania prowadzącego do osiągnięcia z góry określonego, świadomie wybranego stanu idealnego lub też optymalnego rezultatu. Psychologia stała się zatem nauką o czynnościach człowieka i o człowieku jako ich podmiocie (Tomaszewski, 1977). Teoria czynności wyjaśniała mechanizmy stawiania przed sobą zadań oraz ich realizacji. Jej twórcy życzyli sobie, aby teoria ta była naprawdę użyteczna i służyła do wyjaśniania szerokiego spektrum zjawisk psychicznych. Wydaje się, że również aspekty poznawcze, emocjonalne i behawioralne związane z jakością życia pacjentów mogą być analizowane w ramach tak rozumianej teorii czynności.

Pani Profesor Heszen, przyjmując założenia podejścia psychosomatycznego, akcentowała udział czynników psychicznych w etiologii, przebiegu oraz leczeniu wszystkich chorób. Pojęcia takie jak zdrowie i choroba analizowała nie tylko przez pryzmat dziedzin biomedycznych, ale również behawioralnych i humanistycznych. Było to zbieżne z ideami medycyny behawioralnej, której naczelną zasadę stanowił pogląd, że każda istota ludzka zarówno w zdrowiu, jak i w chorobie jest jednostką biopsychospołeczną. Założenia te dotyczyły zarówno prewencji, jak i diagnozy, leczenia lub rehabilitacji chorych. Pani Profesor bliski był pogląd, zgodnie z którym zdrowie jest wartością, ułożoną na zewnątrz człowieka. Zatem jednostka jest podmiotem, podejmującym działania na rzecz własnego zdrowia, któremu przypisuje pewną, specyficzną wartość i które czyni celem swojej aktywności. Ponadto zdrowie i choroba nie są traktowane jako

dwa wymiary tego samego kontinuum, lecz są to dwie odrębne wartości: zdrowie jest wartością pozytywną, natomiast choroba posiada wartość negatywną (Tomaszewski, 1977). Pani Profesor oraz pracownikom prowadzonego przez nią Zakładu były również bliskie rozważania nad dolegliwościami związanymi z chorobą, będącą źródłem stresu.

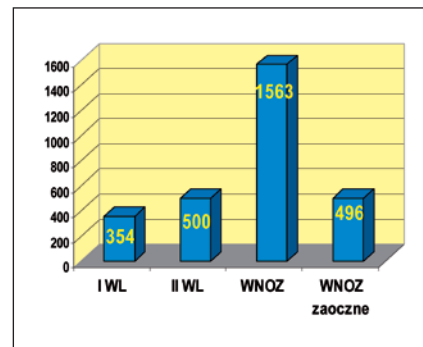
Podobnie, zdaniem Profesora Czubalskiego, choroba to zagrożenie zarówno biologiczne, jak i psychospołeczne, zakłócenie realizacji celów życiowych i zadań oraz utrudnienie bądź uniemożliwienie zaspokojenia różnorodnych potrzeb człowieka. Natomiast, w swoim wspólnie napisanym podręczniku, Profesorowie: Wrześniewski i Czubalski dowodzą, że dolegliwości wynikające z choroby zmieniają układ hierarchiczny dopływających informacji, zakłócają procesy emocjonalne i poznawcze, obniżając ogólną sprawność umysłową. Zaburzeniom ulegają nie tylko funkcje pamięci, ale może zostać zakłócona również uwaga oraz – w sposób trwały – zdolność uczenia się. Zaburzenia występujące w sferze emocjonalnej z kolei powodują, że człowiek chory bywa przygnębiony, drażliwy i wybuchowy. Może pojawiać się niepokój, a nawet agresja. Aktywność, przez którą rozumie się świadome i uporządkowane działanie nastawione na osiągnięcie określonego celu, ulega zatem zakłóceniu. Dolegliwości związane z chorobą oraz ograniczenia, które są jej następstwem, w sposób mniej lub bardziej trwały powodują upośledzenie funkcji pojedynczego narządu lub wielu narządów, wtórnie oddziałują na stan psychiczny i fizyczny osoby chorej. Na ogół, w przypadkach chorób o ostrym przebiegu, ograniczenia trwają stosunkowo krótko, a powrót do pełnego zdrowia jest zazwyczaj

całkowity. Jednak nie zawsze musi tak być, w niektórych chorobach, zwykle przebiegających przewlekłe, może dojść do trwałej niewydolności organizmu lub jego części, co w konsekwencji jest przyczyną poważnych i przebiegających w sposób długotrwały ograniczeń (Wrześniewski i Skuza, 1994). Dodatkowo powoduje to występowanie zakłóceń w pełnionych dotychczas rolach społecznych, zarówno w rodzinie, jak i w pracy. Ograniczenie sprawności ruchowej, czy też umysłowej często wiąże się z faktem zależności chorego od najbliższego otoczenia. Stan taki skutkuje zmianą własnej roli i pozycji chorego w rodzinie oraz dotyka struktury rodziny jako całości. Ponadto choroba pociąga za sobą pogorszenie sytuacji ekonomicznej. Są to nie tylko ponoszone koszty leczenia, ale również dochodzi do spadku uzyskiwanych dochodów. W sytuacji konkurencyjnego rynku, człowiekowi choremu trudniej jest utrzymać pracę, a przejście na rentę wiąże się nie tylko z obniżeniem dochodów, ale również z niekorzystną zmianą pozycji społecznej. W czasach nam współczesnych praca jest łączona z głównym wymiarem oceny aktywności, osiągnięć i prestiżu, a choroba może zagrażać właśnie tym podstawowym wartościom (Wrześniewski i Skuza, 1994). Może zatem w sposób istotny wpływać na jakość życia pacjenta oraz jego bliskich. Przyjęcie takiej perspektywy czyni analizowane zagadnienia bliskie aktualnym koncepcjom jakości życia w medycynie. Tak nowoczesnie sformułowane poglądy, będące w znaczącym stopniu przedmiotem dociekań empirycznych Zakładu, są sednem zagadnień dotyczących psychologicznych aspektów funkcjonowania człowieka zarówno w zdrowiu, jak i chorobie.

Dydaktyka

Od kilku lat w zakresie dydaktyki mamy w naszym Zakładzie dość stabilną sytuację. Chodzi tu o zakres nauczania, liczbę godzin dydaktycznych oraz liczbę nauczanych studentów. Zagadnienia nauczane przez ZPM i zmiany w tym zakresie są odzwierciedleniem powyżej opisaną ewolucji poglądów i zainteresowań badawczych jego pracowników.

W każdym roku akademickim liczba studentów uczestniczących w prowadzonych zajęciach z psychologii wynosi niemal 3000. Liczba osób na poszczególnych wydziałach jest zróżnicowana, co ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba studentów uczestniczących w zajęciach dydaktycznych w roku 2008 z uwzględnieniem poszczególnych wydziałów.

Forma i wymiar prowadzonych zajęć dydaktycznych

Prowadzone zajęcia mają zróżnicowaną formę i czas trwania. Studenci Wydziałów Lekarskich, Stomatologii i Elektroradiologii uczestniczą w seminariach i ćwiczeniach w wymiarze 30 godzin dydaktycznych. Oddział Fizjoterapii, umiejscowiony przy II Wydziale Lekarskim, realizuje poszerzony program nauczania obejmujący 45 godzin (15 godz. seminarium i 30 godz. ćwiczeń). Na Wydziale Nauki o Zdrowiu prowadzone zajęcia mają formę wykładów, seminariów i ćwiczeń,

a ich wymiar podlega zmianom. W Oddziale Pielęgniarstwa i Oddziale Ratownictwa Medycznego jest to liczba 60 godzin dydaktycznych, a na Dietetyce 30.

W sumie pracownicy Zakładu realizują rocznie powyżej 3000 godzin dydaktycznych, z czego ponad 1000 to godziny ponadwymiarowe.

Zakres tematyczny – moduł podstawowy

Na wszystkich wydziałach WUM realizowane są zagadnienia, które stanowią podstawę programową.

Są to:

- Główne nurty w psychologii i ich związek z rozumieniem zdrowia i choroby.
- Stres, przyczyny i konsekwencje.
- Psychologiczne aspekty choroby i radzenia sobie z nią.
- Relacja lekarz – pacjent (błędy jatrogenne, komunikacja, przekazywanie informacji).
- Problemy chorych terminalnie.

Nowym modułem są zajęcia oparte na pracy własnej studentów, motywujące do aktywnego uczestnictwa w psychodramach, podczas których odtwarzane są różnego typu relacje z pacjentem. Późniejsza analiza obserwowanych „tu i teraz” procesów jest ważnym, angażującym emocje, elementem edukacyjnym. Tą drogą studenci zyskują możliwość rozwijania kompetencji własnych w zakresie kontaktu z pacjentem, przeprowadzania wywiadu lekarskiego i przygotowywania diagnozy psychosomatycznej.

Podsumowanie

Współczesna rzeczywistość ulega ciągłym, dynamicznym zmianom społeczno-ekonomicznym, co stawia przed nauką i systemem nauczania wciąż nowe wyzwania. Mają one szczególnie

charakter, jeśli dotyczą funkcjonowania człowieka zarówno w zdrowiu, jak i chorobie.

Podajemy realizację tych zadań, dążąc do poszerzania wiedzy empirycznej, dotyczącej psychologicznych aspektów funkcjonowania pacjentów z takimi jednostkami chorobowymi, jak: choroby układu krążenia, padaczka, cukrzyca czy patologiczna otyłość. Istotnym obszarem naszych zainteresowań pozostają nadal zagadnienia związane ze stresem i sposobami radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wynikających z choroby, ze szczególnym uwzględnieniem choroby przewlekłej bądź terminalnej.

Z kolei podejmowane w naszym Zakładzie badania dotyczące przydatności wiedzy psychologicznej dla pracowników medycznych w praktyce klinicznej pozwolą określić zakres tematyczny, swoiste kompendium informacji i umiejętności psychologicznych, które są niezbędne w relacjach pacjent – pracownik medyczny. Warto podkreślić jest tutaj fakt, iż wiedza ta z jednej strony może posłużyć poprawie tejże relacji, czyniąc chorego jej podmiotem, z drugiej zaś dostarczy pracownikom medycznym skutecznych sposobów radzenia sobie z własnym stresem, związanym z wykonywaniem odpowiedzialnych obowiązków zawodowych.

Przed pracownikami naszego Zakładu stoją nie tylko zadania przygotowania przyszłych pracowników medycznych: lekarzy, pielęgniarek, położnych i innych do podejmowania obowiązków zawodowych zgodnie z najnowszą wiedzą psychologiczną, lecz także konieczność uwzględnienia oczekiwań osób studiujących oraz praktyków.

Cele, które realizujemy, to z jednej strony badania empiryczne, z drugiej zaś odpowie-

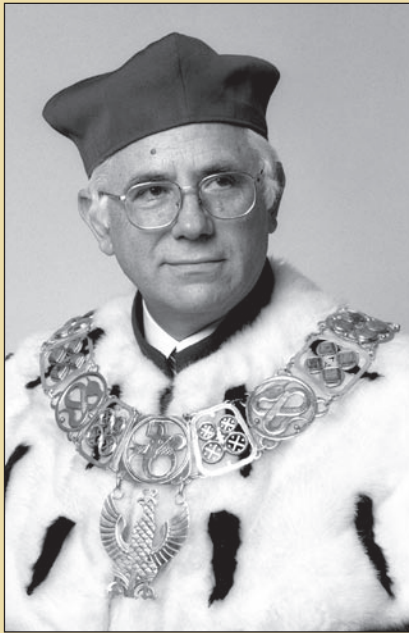
dzialne kształcenie studentów, aktywizujące do poszukiwania skutecznych sposobów radzenia sobie w różnorodnych, złożonych sytuacjach. Wymaga to kształtowania wśród studentów potrzeb ustawicznego doskonalenia psychologicznych umiejętności oraz wszechstronnego rozwijania własnych kompetencji.

Kierunek taki jest kontynuacją wieloletnich działań, realizowanych przez wszystkich Pracowników naszego Zakładu.

*mgr Mirosława Adamus,
prof. Krzysztof Owczarek,
dr Dorota Włodarczyk
Zakład Psychologii Medycznej,
Warszawski
Uniwersytet Medyczny*

Bibliografia

1. Domagała-Kręcioch A., Wyżga O.: Współczesne wyzwania dydaktyki szkoły wyższej. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2009.
2. Heszen-Klemens I.: Psychologia medyczna. Główne kierunki badań. Uniwersytet Śląski, Katowice 1983.
3. Maruszewski M.: Mózgowe mechanizmy zachowania [w:] Psychologia (red.) Tomaszewski T. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1977.
4. Tomaszewski T.: Wstęp [w:] Psychologia (red.) Tomaszewski T. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1977.
5. Tomaszewski T.: Człowiek i jego otoczenie [w:] Psychologia (red.) Tomaszewski T. PWN, Warszawa 1977.
6. Wrześniewski K., Skuza B.: Wybrane zagadnienia medycyny psychosomatycznej i psychologii chorego somatycznie. Dział Wydawnictw Akademii Medycznej. Warszawa 1994.

Pamiętamy

17 września 2010 r. minął rok, odkąd pożegnaliśmy prof. dr. hab. n. med., dr. h. c. Janusza Piekarczyka – Rektora naszej Uczelni w latach 1999-2005, Prorektora w latach 1996-1999, Prodziekana I WL ds. Oddziału Stomatologii w latach 1986-1993, Dyrektora Instytutu Stomatologii, wieloletniego Kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej, Chirurgii Jamy Ustnej i Implantologii, Wychowawcę niezliczonej rzeszy studentów i lekarzy, wielkiego Człowieka, Naukowca i Klinikę.

Tę smutną rocznicę uczciły władze Uczelni – Rektor prof. Marek Krawczyk, Prorektor ds. Klinicznych, Inwestycji i Współpracy z Regionem dr hab. Sławomir Nazarewski i Kanclerz mgr Małgorzata Kozłowska – składając wieniec i zapalając znicze od społeczności akademickiej na grobie Pana Rektora na cmentarzu parafialnym w podwarszawskim Nadarzynie.

mgr Marta Wojtach
Rzecznik prasowy
Warszawskiego
Uniwersytetu Medycznego

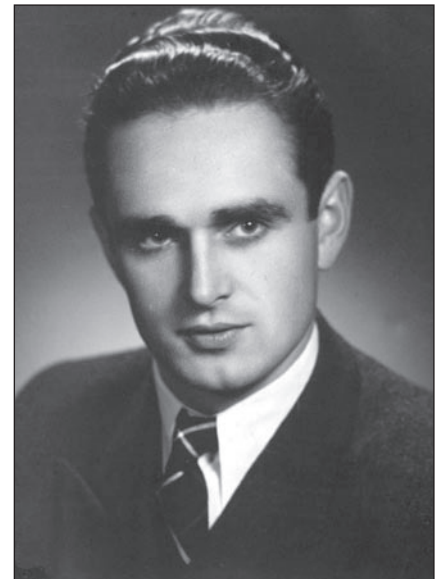
Wspomnienie o Doktorze Witoldzie Ambrożu

W dniu 13 maja 2010 roku zmarł, w wieku blisko 85 lat, nasz Kolega, były adiunkt Kliniki Urologii Akademii Medycznej w Warszawie Witold Ambroź.

Urodził się 8 czerwca 1925 roku w Ostrowcu Świętokrzyskim jako syn Władysława i Eugenii z d. Kaca, obojga pochodzenia robotniczego. Szkołę powszechną ukończył w 1938 roku. W roku 1939 (w pierwszej klasie gimnazjum) dalszą naukę przerwał Mu wybuch II wojny światowej. Podczas okupacji niemieckiej, w latach 1940-1942, uczęszczał do Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej Huty Ostrowiec. W latach 1942-1945, aż do wyzwolenia, pracował w Hucie Ostrowiec, jako tokarz narzędziowy, oraz uczęszczał na tajne komplety. We wrześniu 1944 roku jego ojciec został aresztowany przez okupantów i wywieziony do Niemiec, skąd wrócił już po wyzwoleniu, w 1945 roku.

Małą maturę Witold Ambroź zdał w 1945 roku, a dużą w Liceum im. Joachima Chreptowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim w 1947 roku. Studia odbył na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie w latach 1947-1952, uzyskując w dniu 24 grudnia 1952 roku dyplom lekarza medycyny (nr 796/8841/52).

Pracę w Klinice Urologii Akademii Medycznej rozpoczął, po uzyskaniu absolutorium, jako absolwent-stypendysta, 1 sierpnia 1952 roku. Ponadto w latach 1953-1955 był zatrudniony jako pracownik naukowo-dydaktyczny (asystent) w Zakładzie Farmakologii Akademii Medycznej w Warszawie, w latach 1955-1956 jako lekarz urolog w Ambulatorium Urologicznym Państwowego Szpitala Klinicznego w Warszawie Nr 1 przy ul. Oczki 6, a w latach 1957-1959 jako starszy radca w Departamencie Wojskowym Ministerstwa Zdrowia. W latach 1957-1959 odbył dwuletnią służbę wojskową w Nieporęcie k/Warszawy. W tym czasie był także zatrudniony w wymiarze

Dr Witold Ambroź (1952 – w roku uzyskania dyplomu lekarskiego)

połowy godzin w Klinice Urologii Akademii Medycznej w Warszawie, prowadząc Ambulatorium Urologiczne Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Warszawie.

W dniu 1 czerwca 1961 roku Witold Ambroź otrzymał etat asystenta Kliniki Urologicznej Akademii Medycznej w Warszawie, gdzie pracował do 28 maja

Zespół Kliniki Urologicznej AM (1954). Witold Ambroź – pierwszy z prawej

1982 roku, ostatnio na stanowisku adiunkta Kliniki. Po odejściu z Kliniki pracował w Lecznicy Ministerstwa Zdrowia przy ul. Emilii Plater 21 w Warszawie (od 15 maja 1982 r. do 31 lipca 1990 roku), i na koniec w Przychodni Profesorsko-Ordynatorskiej w Warszawie przy ul. Nowy Świat 58A (róg Ordynackiej 15). Na kilka lat przed śmiercią ze względu na stale pogarszający się stan zdrowia przeważnie przebywał w domu, niekiedy odwiedzał mnie na dyżurach w Klinice oraz dzwonił do mnie w różnych sprawach, zwykle związanych ze zdrowiem, ufając mi jako osobie Mu przyjaznej i życzliwej.

Specjalizację II stopnia z urologii uzyskał w dniu 28 listopada 1962 roku (Nr 2315). W okresie od 9-23 października 1963 r. odbył szkolenie w klinikach urologicznych w Pradze Czeskiej, Brnie oraz w Instytucie Medycyny Doświadczalnej – Oddział Urologiczny w Krč (C.S.R.S), a od 7-28 listopada 1966 roku w Klinice Urologii Uniwersytetu w Bratysławie, w Okręgowym Szpitalu Przeciwgruźliczym – Studium Doskonalenia Lekarzy – Podunajskie Biskupice, oraz w Szpitalu w Nitrze (C.S.R.S). Doktorat uzyskał 6 czerwca 1969 roku po przedsta-

wieniu pracy „Uzupełnienie dolnego odcinka moczowodu sposobem Boariego” (promotor: prof. Stefan Wesołowski) – uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie.

Od 1953 roku należał do Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia, a od roku 1954 do śmierci był Członkiem Polskiego Towarzystwa Urologicznego. Pełnił szereg funkcji społecznych w Szpitalu Dzieciątka Jezus, Instytucie Chirurgii i Akademii Medycznej w Warszawie – działalności tej oddawał się z wielkim zaangażowaniem

i życzliwością dla wszystkich do niego zgłaszających się po pomoc, w przeróżnych sprawach. Trzeba tutaj zaznaczyć, że był „mężem zaufania” Kliniki Urologicznej, co wielokrotnie skutkowało chociażby wybraniem niesłusznie posądzanej ofiary – dr Witold Ambroź był bowiem człowiekiem, który cel swojego życia widział w niesieniu dobra i pomocy innym.

Za swoją pracę i postawę był wielokrotnie wyróżniany i odznaczany.

Otrzymał więc:

1. Nagrodę Rektora Akademii Medycznej w Warszawie w dniu 10.10.1964 r.
2. Dyplom uznania za wzorową pracę w Służbie Zdrowia 8.04.1966 roku.
3. Nagrodę Rektora AM w Warszawie i list gratulacyjny za całokształt działalności dla dobra Uczelni z dnia 30.09.1969 roku.
4. Nagrodę Rektora AM w Warszawie i list gratulacyjny za pracę naukowo-badawczą z dnia 1.10.1970 roku.
5. Nagrodę Naukową I stopnia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Urologicznego – Jubileuszową z okazji XII Zjazdu Naukowego PTU za pracę pt. „Uzupełnienie dolnego

Podczas zjazdu Polskiego Towarzystwa Urologicznego (1970)

odcinka moczowodu sposobem Boariego?

6. Nagrodę Rektora AM w Warszawie za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej, organizacyjnej oraz za udział w pracach Rad Pedagogicznych z dnia 30.09.1971 r.
7. Nagrodę Rektora Akademii Medycznej w Warszawie za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej, organizacyjnej z dnia 15.12.1977 roku.
8. Nagrodę Rektora Akademii Medycznej w Warszawie za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej, organizacyjnej z dnia 20.12.1978 roku.
9. Nagrodę Rektora AM w Warszawie za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej, organizacyjnej z 22.12.1979 r.
10. Odznaczenie i Dyplom Sztabu Wojskowego M. Stołecznego Warszawy Powszechnej Samoobrony z dnia 12.10.1973 roku.
11. Złoty Krzyż Zasługi za XX-letnią sumienną pracę pedagogiczną z dnia 6.10.1980 roku.
12. W dniu 12.10.1980 r. uzyskał stopień Kapitana w korpusie osobowym oficerów służby zdrowia.
13. W 2001 r. otrzymał medal za zasługi dla Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie z okazji 100-lecia istnienia Szpitala.

W latach 1966-1971, 1972-1974 oraz w latach 1979-1981 brał udział jako przedstawiciel Kliniki Urologicznej w pracach Rady Pedagogicznej Wydziału Lekarskiego AM w Warszawie.

Od 1956 roku do śmierci był w związku małżeńskim z lek. stom. Teresą Kuzitowicz-Ambroź, z którą wychował syna, Michała (ur. w 1968 r.).

Spis publikacji dr. Witolda Ambroża

1. Witold Ambroź: Gruźlica najądrzy powikłana przetoką oraz owrzodzeniem okolicy odbytu. Pamięt-

Zapamiętamy Go jako dobrego i życzliwego Kolegę i Współpracownika

nik Dnia Urologicznego. Katowice 1963 r., 135.

2. Tuberkuloza nadvarlete komplikowana pisteliu a ulcerani v okolirite. Informac. Spr. Ceskoslovenska Urologicke Spolecnosti - Praha 1963, VIII, 90.

3. Pokusy rozpusteni mocowych kamenu. Informac. Spr. Ceskoslovenska Urologicke Spolecnosti - Praha 1963, VIII, 90-93.

4. Sprawozdanie z pobytu naukowego w Czechosłowacji. Pol. Przgl. Chir. 1964, 10a, 1321-1322.

5. Życiorys Prof. dr. Karola Neuwirta (Praca redakcyjna). Pol. Przgl. Chir. 1964, 4a, 561-566.

6. Zdzisław Kuźnik, Witold Ambroź, Mirosław Kazoń, Gwidon Schittek: Przydatność Fostrolinu w leczeniu przerostu gruczołu krokowego. Biuletyn Informacyjny Polfa 1965/XV, 6, 176-180.

7. Z przeszłości Szczawna-Zdroju - w 15-lecie powstania Klinicznego Ośrodka Urologicznego Warszawskiej Akademii Medycznej w Szczawnie-Zdroju. Pamiętnik Dnia Urologicznego w Kołobrzegu 1965, 281-285.

8. Witold Ambroź: Z przeszłości Szczawna-Zdroju. Biuletyn Informacyjny Polfa 1966/XVI, 12, 378-380.

9. Różnicowanie guzów i torbieli nerek na podstawie arteriografii. Pamiętnik Dnia Urologicznego w Kołobrzegu 1965, 173-177.

10. Witold Ambroź: Alfred Obaliński (1843-1898). Biuletyn Informacyjny Polfa 1966/XVI, 7, 218-219.

11. Mirosław Kazoń, Witold Ambroź: Elektroresekcja przezcewkowa w leczeniu raka gruczołu krokowego. Pamiętnik X Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Urologicznego. Szczecin 1966, 169-172.

12. Witold Ambroź, Zdzisław Kuźnik, Andrzej Polubiec: Skaza fibrynolityczna po operacjach na gruczole krokowym. Pamiętnik X Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Urologicznego. Szczecin 1966, 169-172.

13. Witold Ambroź, Zdzisław Kuźnik, Andrzej Polubiec: Skaza fibrynolityczna po operacjach na gruczole krokowym. Pol. Przgl. Chir. 1967, XXXIX, 1098-1100.

14. Witold Ambroź: Wrażenia z pobytu naukowego w Czechosłowacji. Pol. Przgl. Chir. 1967, 1157-1159, 10a, 1321-1322.

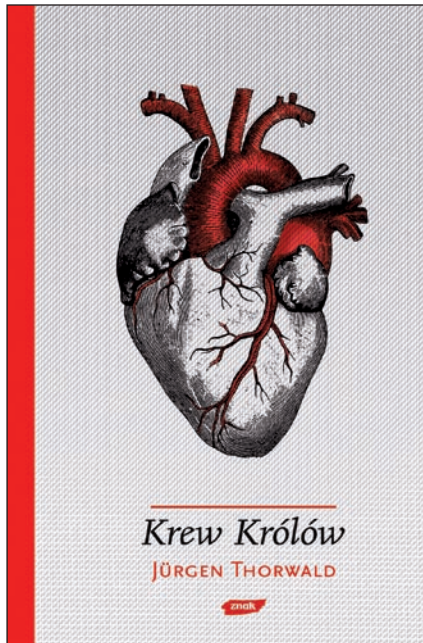
15. Witold Ambroź, Zdzisław Kuźnik, Andrzej Polubiec: Activation of fibrinolysis following operations on the prostate. Excerpta Medica - Urology 1968, 2, 1085.

16. Stefan Wesołowski, Witold Ambroź: Operacja Boariego. Pol. Przgl. Chir. 1969, XLI, 4a, 508-520.

Powyższe dane pochodzą z prywatnego archiwum przekazanego mi przez żonę Pana Dr. Witolda Ambroża, Panią Dr Teresę Kuzitowicz-Ambroź.

dr Bolesław Kuzaka
Katedra i Klinika Urologii Ogólnej,
Onkologicznej i Czynnościowej WUM

Genealogia hemofilii. *Krew królów* Jürgena Thorwalda

Jürgen Thorwald, *Krew królów*.
Tłum. Krzysztof Jachimczak. Wydawnictwo
ZNAK, Kraków 2010, 240 s.

Wydawnictwo Znak wznawia w tym roku serię książek Jürgena Thorwalda – znakomitego kronikarza medycyny i klasyka literatury medycznej. Po „Stuleciu chirurgów”, „Triumfie chirurgów”, „Stuleciu detektywów” i „Godzinie detektywów”, nadszedł czas na „Krew królów. Dramatyczne dzieje hemofilii w rodach książęcych”.

Najsłynniejszą nosicielką tej tajemniczej i rzadkiej przypadłości była angielska królowa Wiktoria. Poprzez mariaże swoich dzieci nieświadomie przyczyniła się do rozpowszechnienia choroby wśród najpotężniejszych rodów książęcych Europy.

Bohaterami *Krwi królów* są trzy książki, a zarazem trzy najbardziej

znane przypadki hemofilii w historii. Losy wydziedziczonego następcy tronu hiszpańskiego Alfonsa, księcia pruskiego Waldemara i carewicza Aleksiego układają się we wstrząsający scenariusz, który zaważył na losach Europy XIX i XX wieku.

Większość dokumentów dotyczących książąt-hemofilików, z lęku przed „hańbą”, została zniszczona z prywatnych i publicznych archiwów i bibliotek. Z ocalałych materiałów źródłowych, na których opiera się Thorwald, wyłania się medyczny i historyczny obraz choroby, trzymanej przez arystokrację w ścisłej tajemnicy. Okazuje się, że ofiary hemofilii należały do najpilniej strzeżonych i najbardziej osamotnionych pacjentów...

Twarzą w twarz. Opowieść Profesor Marii Siemionow

W grudniu 2008 roku w Cleveland zespół kierowany przez prof. Marię Siemionow dokonał pierwszego pełnego przeszczepu twarzy. To przełomowe dokonanie sprawiło, że polska chirurg pojawiła się na pierwszych stronach gazet i w czołówkach serwisów informacyjnych na całym świecie.

W swojej autobiograficznej książce prof. Maria Siemionow opowiada o drodze, która doprowadziła ją do tego niezwyklego sukcesu. Od momentu, gdy w Finlandii brała udział w przyszczeniu dłoni odciętej przez nieostrożnego drwala, wiedziała, że transplantologia będzie jej zawodowym powołaniem.

Wspomina ciężkie studia na Akademii Medycznej w Poznaniu i zdobywanie zawodowej pozycji

w Stanach Zjednoczonych. Opisuje również fascynujące dzieje transplantologii i problemy – zarówno medyczne, jak i etyczne – stojące przed chirurgiem, który się nią zajmuje. Pisząc, dzieli się emocjami towarzyszącymi jej pracy: presją odpowiedzialności, fizycznym wyczerpaniem przy wielogodzinnych operacjach i euforią po udanym zabiegu.

Twarzą w twarz to opowieść o osobistym sukcesie, który jednocześnie stał się kamieniem milowym dla światowej chirurgii.

Książka została przetłumaczona przez Bożenę Markiewicz z angielskiego oryginału *Face to Face. My Quest to Perform the First Full Face Transplant*, wydanego w 2009 roku.

Źródła informacji o książkach i fotografiach okładek <http://www.znak.com.pl/>

Maria Siemionow, *Twarzą w twarz. Moja droga do pierwszego pełnego przeszczepu twarzy*. Tłum. Bożena Markiewicz, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2010, 216 s.

Spotkanie z Ambasadorem Algierii

8 września 2010 r. Rektor prof. Marek Krawczyk gościł Ambasadora Republiki Algierii w Polsce Abdelkadera Khemri oraz Pierwszego Sekretarza Ambasady Cherifa Hacele.

Przedmiotem spotkania było omówienie możliwości współpracy pomiędzy Warszawskim Uniwersytetem Medycznym a wydziałami lekarskimi uczelni algierskich. Do najważniejszych kwestii poruszonych podczas rozmowy należały możliwości współdziałania w zakresie kształcenia poddyplomowego oraz studiowania obywateli Algierii w English Division II WL naszej Uczelni.

*mgr Marta Wojtach,
Rzecznik prasowy*

Prestiżowe europejskie wyróżnienie

Prof. Hubert Wanyura odebrał nagrodę Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej za organizację dorocznych międzynarodowych kursów specjalizacyjnych i doskonalących z chirurgii czaszkowo-szczękowo-twarzowej.

Dyplom uznania wręczył Profesorowi Wanyurze prof. Julio Ace-ro – Oficer Edukacyjny EACMFS podczas wrześniowego XX Kongresu Towarzystwa w Brugii.

Międzynarodowe kursy specjalizacyjne i doskonalące z chirurgii

Dyplomy wręczają licencjatom Oddziału Stomatologii Dziekan I WL prof. Mirosław Wielgoś i Prodziekan prof. Renata Górka

czaszkowo-szczękowo-twarzowej organizowane są od 2006 roku wspólnie przez Warszawski Uniwersytet Medyczny, kierowaną przez prof. Huberta Wanyurę Klinikę Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej, Polskie Towarzystwo Chirurgii Jamy Ustnej i Chirurgii Szczękowo-Twarzowej we współpracy z Europejskim Towarzystwem Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej.

Sympozja, objęte patronatem Rektora, dedykowane są przede wszystkim lekarzom specjalizującym się w chirurgii szczękowo-twarzowej oraz lekarzom specjalistom chirurgii szczękowo-twarzowej i chirurgii stomatologicznej.

Najbliższy, VI Międzynarodowy Kurs Specjalizacyjny „Ethiopatogenesis, diagnosis and treatment of temporo-mandibular joint diseases” odbędzie się w dniach 2-4 grudnia 2010 r. w Centrum Dydaktycznym naszego Uniwersytetu.

*mgr Marta Wojtach
Rzecznik prasowy*

Promocja licencjatów I WL

6 września w Sali Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się uro-

czystość wręczenia dyplomów absolwentom kierunku techniki dentystyczne i specjalności higiena stomatologiczna.

Na spotkanie wieńczące trzyletnią edukację przybyło 32 licencjatów wraz z rodzinami i przyjaciółmi. W uroczystości, której gospodarzem był Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś, uczestniczyli: prof. Renata Górka – Prodziekan ds. Oddziału Stomatologii, dr Barbara Siemińska-Piekarczyk – Kierownik Zakładu Ortodoncji, dr hab. Dorota Olczak-Kowalczyk – Kierownik Zakładu Stomatologii Dziecięcej oraz prof. Tadeusz Bączkowski z Zakładu Propedeutyki i Profilaktyki Stomatologicznej.

Dziekan I WL, zwracając się do absolwentów, powiedział między innymi: „Chciałbym bardzo, abyście wszyscy zachowali w życzliwej pamięci czas spędzony w tych murach, nauczycieli, z którymi dane Wam było spotykać się podczas studiów, zawiązane znajomości i przyjaźnie, a w końcu i dzisiejszą uroczystość, której jesteście bohaterami i która jest dla Was swego rodzaju skromnym podarunkiem od władz Wydziału. Podczas Pań-

stwa studiów zapewne nie zawsze było łatwo, ale ufam, że ogólny bilans dla każdego z Was wypada pozytywnie, czego niezbitym dowodem jest dyplom”.

Kulminacyjnym momentem uroczystości było ślubowanie złożone przez absolwentów.

W imieniu nowo promowanych słowa podziękowania do władz i pracowników Uczelni skierowała Katarzyna Góraczyńska.

Wspólne pamiątkowe zdjęcie zakończyło spotkanie.

mgr Anna Lisicka, BliP

Międzynarodowy Kongres Transfuzjologii Klinicznej

Lek. Joanna Drozd-Sokołowska i prof. Wiesław Wiktor Jędrzejczak z Katedry i Kliniki Hematologii, Onkologii i Chorób Wewnętrznych WUM zostali wyróżnieni za „najbardziej innowacyjny wykład” wygłoszony podczas Międzynarodowego Kongresu Transfuzjologii Klinicznej w dniach 22-25 września w Rawie Mazowieckiej.

Nagrodzony wykład nosił tytuł: „Wpływ zaburzeń krzepnięcia osocznego na wystąpienie krwotoku (3 i 4 stopnia) u chorych z małopłytkowością”. Podczas kongresu wyróżnione zostały jeszcze 4 inne prace przedstawicieli instytucji naukowo-badawczych z różnych części Polski.

Międzynarodowy Kongres Transfuzjologii Klinicznej został zorganizowany po raz pierwszy, a jego inicjatorem było Narodowe Centrum Krwi. Spotkanie odbywało się pod hasłem „Skuteczne i bezpieczne stosowanie składników krwi”. Komitetowi Naukowemu Kongresu przewodniczył prof. Piotr Radziwon, a w jego skład weszli także specjaliści reprezentujący naszą Uczelnię: prof. Wiesław Wiktor Jędrzejczak i doc. Artur Kamiński.

MKTK był skierowany do lekarzy wszystkich specjalizacji, którzy w codziennej praktyce stosują składniki krwi. Głównym celem kongresu było przedstawienie aktualnego stanu wiedzy z zakresu transfuzjologii klinicznej, preparatyki, chorób przenoszonych drogą transfuzji krwi, zakażeń wewnątrzszpitalnych, immunohematologii, hemofilii oraz innowacyjnych terapii stosowanych w krwiolecznictwie. Na ten temat wypowiedzieli się specjaliści zarówno z Polski, jak i zagranicą, m.in. prof. Miguel Lozano (Hospital Clinic Provincial w Barcelonie), prof. Jean Pierre-Cazenave (dyrektor Etablissement Français du Sang w Alzacji) oraz dr Michael Schmidt (Instytut Medycyny Transfuzjologicznej i Immunohematologii na Uniwersytecie J.W. Goethego we Frankfurcie).

Oprócz części teoretycznej, podczas kongresu odbyły się również szkolenia warsztatowe dla lekarzy. W MKTK uczestniczyło w sumie około 400 osób.

Patronat nad kongresem objęło Międzynarodowe Stowarzyszenie Transfuzji Krwi (International Society of Blood Transfusion), a także Ministerstwo Zdrowia. W liście skierowanym do organizatorów spotkania Minister Ewa Kopacz wyraziła nadzieję, że „to wydarzenie naukowe (...) przyczyni się do wypracowania nowoczesnych standardów przetaczania krwi i jej składników, które staną się obowiązującym elementem kompleksowej opieki nad chorymi”.

Etyka w zawodzie lekarza – debata internetowa

Czym jest bioetyka i jakie są jej praktyczne zastosowania? – odpowiedzi na to pytanie poszukiwali uczestnicy e-debaty, która odbyła się 28 września w siedzibie wydawnictwa Wolters Kluwer. W spotkaniu wzięli udział eksperci z ośrodków naukowych z całej Polski, a dyskusji przysłu-

chiwali się dziennikarze z redakcji czasopism medycznych.

Uczestnikami debaty byli specjaliści w zakresie bioetyki: prof. Jan Hartman z Zakładu Filozofii i Bioetyki Collegium Medicum UJ, dr hab. Kazimierz Szewczyk – współpracownik Komisji Etyki Medycznej PAU, dr hab. Paweł Łuków z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, dr Elżbieta Buczkowska – Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych. Naszą Uczelnię reprezentował prof. Marek Wichrowski – Kierownik Zakładu Bioetyki WUM. E-debatę poprowadziła dr Weronika Chańska z Zakładu Filozofii i Bioetyki Collegium Medicum UJ.

Zaproszeni goście dyskutowali na temat obecnie najważniejszych – z punktu widzenia bioetyki – problemów społecznych w naszym kraju. Wśród poruszonych tematów znalazła się m.in. kwestia refundacji zabiegów *in vitro*, powszechnego dostępu do świadczeń medycznych vs. komercjalizacji służby zdrowia, a także opieki nad chorymi w wieku podeszłym oraz sprawa eutanazji. Debata ukazała, jak skomplikowane i budzące wiele emocji są zagadnienia bioetyczne. Jak podkreślili eksperci, z tymi problemami musi się zmierzyć każdy człowiek – każdy bowiem prędzej czy później będzie pacjentem. Zgromadzeni specjaliści przedstawili swoje opinie w kwestiach bioetycznych, odpowiadali także na pytania internautów (dziennikarzy czasopism medycznych) poprzez czat.

E-debata poprzedziła odbywającą się w dniach 8-9 października w Krakowie konferencję „Etyczne aspekty decyzji medycznych”, poświęconą komunikacji i podejmowaniu trudnych decyzji we współdziałaniu zespołu leczącego, pacjenta i jego rodziny.

Źródło: Materiały prasowe